

İÇİNDEKİLER

- 1** Rapor Hakkında
- 2** Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
- 4** Genel Müdür'ün Mesajı
- 6** Rakamlarla Tüpraş
- 14** Enerjinin Geleceği
- 24** İş Devamlılığı
- 26** İşyeri Kültürü
- 34** İş Sağlığı ve Güvenliği
- 36** Enerji ve İklim
- 40** Çevre Yönetimi
- 44** Ekonomik Etki Alanı
- 46** Toplumsal Gelişim
- 56** Sürdürülebilirlik Yönetimi
- 60** Performans Verileri
- 64** GRI G4 İçerik İndeksi
- 68** İletişim

RAPOR HAKKINDA

Tüpraş, 2008 yılından bu yana sürdürdüğü kurumsal sorumluluk raporlama çalışmalarıyla yönetsel yaklaşımlarını, organizasyonel niteliklerini, faaliyetlerini, elde ettiği performans sonuçlarını ve gelecek projeksiyonlarını şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda paydaşlarına sunmaktadır. Bu yıl altıncısı yayınlanan kurumsal sorumluluk raporuyla Tüpraş faaliyetlerinin sosyal, çevresel ve ekonomik bilançosunu başta çalışanları, yatırımcıları, müşterileri, tedarikçi ve iş ortakları, sendikalar, medya ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere tüm paydaşlarıyla bir kez daha paylaşmaktadır.

2013 yılında yayınlanan bir önceki raporda olduğu gibi Tüpraş 2014 Kurumsal Sorumluluk Raporu da, Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative - GRI) tarafından yayınlanan en güncel uygulama seçeneği olan GRI G4 raporlama standardına uygun olarak hazırlanmış ve raporda yer alan tüm bilgiler "temel" (core) uygunluk seçeneği gerekliliklerine uyumlu olarak açıklanmıştır.

Performans bildirimleri yapılırken aynı zamanda Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Raporu gereklilikleri gözetilmiş ve kapsamlı bir analiz yapılabilmesi için sektör genelinde kabul görmüş performans değerlendirme yöntemlerinden de faydalanılmıştır. Okuyuculara performans kıyaslama olanağı sunmak adına geçmiş raporlama dönemlerine ait veriler de paylaşılmakla birlikte Tüpraş 2014 Kurumsal Sorumluluk Raporu'nda yer alan bilgiler, 1 Ocak-31 Aralık 2014 arasında gerçekleştirilen performansı kapsamaktadır.

Raporun kapsamı, Tüpraş'ın rafinaj faaliyetleri ile sınırlı olup, rapor Tüpraş rafineri işletmelerinin faaliyet ve performans sonuçlarını yansıtmaktadır. Ancak, gerekli görüldüğü durumlarda tedarikçi ve iş ortaklarına yönelik veriler de rapor kapsamında dahil edilmiştir. Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları Opet Petrolcülük A.Ş. ve Ditaş'a ait performans verileri raporlama kapsamı dışında olmakla beraber kurum bütünlüğünü yansıtmak amacıyla okuyucuya bu şirketlere ait genel tanıtıcı bilgiler sunulmuştur. Öte yandan, takip edilen finansal raporlama ilkeleri gereği bağlı ortaklıklara yönelik finansal veriler, bu şirketlerdeki hissedarlık oranına paralel olarak Tüpraş performansına dahil edilmiştir.

Tüpraş, gelecek raporlama çalışmalarını da aynı rehber metodolojiyi takip ederek yıllık planda gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Tüpraş'ın geçmiş dönemlere ait kurumsal sorumluluk raporlarına ve Tüpraş'ın kurumsal sorumluluk çalışmalarına www.tupras.com.tr adresinden ulaşılabilir.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel ekonomideki toparlanma çabalarının yavaş bir seyirle devam ettiği 2014 yılında öncü ülkelerin büyüme dinamiklerinde ayrışmalar gözlenmiştir. ABD ekonomisindeki toparlanmaya karşın gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızlarında yavaşlama gözlenmiştir, Euro Bölgesi ve Japonya'da ise zayıf görünüm ve kırılganlıklar devam etmiştir. Gelişmekte olan ekonomilerin büyüme hızları %4,7'den %4,4'e gerilerken Türkiye ekonomisi %3 büyümüştür.

Bölgemizde kronikleşen jeopolitik risklere Ukrayna krizinin de eklenmesiyle küresel tansiyon 2014 yılında artarak devam etmiştir. 2013 yılında 91,82 milyon varil/gün olan dünya petrol tüketimi 2014 yılında %0,7 gibi kısıtlı bir artışla 92,46 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleşmiştir. Petrol tüketimindeki artışa rağmen gelişmekte olan ekonomilerde artan fonlama ihtiyacı ile kur yükselişinin yarattığı riskler ve ABD rafinerilerinin WTI ve ucuz doğalgaz avantajının sektörde ve bölgemizde yaşanan rekabeti artırması gibi faktörler ham petrol fiyatlarının düşmesine yol açarak rafinaj sektörünün karlılığını ve Tüpraş'ı olumsuz etkilemiştir.

Türkiye akaryakıt sektörü özelinde baktığımızda, 2014 yılında motorin tüketiminin yaklaşık %4,2 artışla 17,4 milyon tona ulaşırken, benzin tüketiminin 60 bin ton artışla yaklaşık 1,9 milyon ton olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Uçak trafiğinin %9,8 arttığı, toplam yolcu sayısının 166 milyona ulaştığı havayolu taşımacılığındaki yükseliş jet yakıtı tüketimini yaklaşık %11 artırmıştır. Tüpraş'ın endüstriyel ürünler dışındaki ürünlerde toplam pazar payı %56,4 olurken, jet yakıtında %88, motorinde %37 olarak gerçekleşmiş ve benzinde talebin tamamına yakını Tüpraş tarafından karşılanmıştır. Toplam ürün satışlarının 22,2 milyon ton olduğu 2014 yılında 39,7 milyar TL ciro elde edilirken ihracat geliri 3,7 milyar ABD doları olmuştur.

Tüpraş'ı geleceğe taşıyacak, rekabetçi konumunu daha da güçlendirecek orta vadeli en önemli hedefimizi gerçekleştirmek üzere Fuel Oil Dönüşüm Tesisinin devreye alınmasıyla birlikte 2014 yılında oldukça önemli bir adım atılmış oldu. Ülke için değer üretme çitimizi daha üst seviyelere ulaştıran Fuel Oil Dönüşüm Projesi yatırım teşvikinden kaynaklanan ertelenmiş vergi gelirin olumlu katkısı ile Tüpraş 2014 yılında 1 milyar 459 milyon TL net kâr elde etmiştir.

Tüpraş, iklim değişikliği ile mücadele konusuna yönelik olarak uzun yıllardır üzerinde yoğunlaştığı enerji verimliliği çalışmalarına, yürüttüğü 22 proje ile 2014 yılında da devam etmiştir. Bu çalışmalar kapsamında, 1.772 TJ enerji ve 126.442 ton CO₂e emisyon tasarrufu sağlanmıştır. Tüpraş'ın enerji tasarrufunda gösterdiği ilerleme ve kazanımlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen "SENVER" Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda kazanılan ödüllerle tescillenmiş olup 16 ödül ile Tüpraş, en fazla ödüle layık görülen sanayi tesisi olmuştur.

Tüpraş, gerçekleştirdiği ArGe yatırımları ile akaryakıt ürünlerinin çevresel etkilerinin düşürülmesi için çalışmaktadır. Tüpraş ArGe Merkezi'nin hayata geçirildiği 2014 yılı ArGe anlamında önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olarak kaydedilmiştir. ArGe Merkezi'nin kurulmasının ardından yaklaşık 138 milyon TL'lik ArGe harcaması yapan Tüpraş, 2014 yılında açıklanan ülke ArGe sıralamasında 2013 yılında yaptığı 32,5 milyon TL harcama ile 14. sırada yerini almıştır. 2014 yılında ise 32 milyon TL'lik harcama gerçekleştirmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği, faaliyetlerimizi yürütürken taviz vermediğimiz temel konulardan biridir. Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde yönettiğimiz iş sağlığı ve güvenliği süreçlerimiz, çok sayıda şirket içi ve uluslararası standart, risk değerlendirme sistematiği ve çalışma prosedürleri ile takip edilmektedir. 2016 yılında tamamlanacak olan Proses Yönetim Sistemi ile proses emniyetimiz daha ileri düzeye taşınacaktır.

**Fuel Oil Dönüşüm
Tesis'i'nin devreye
alınmasıyla birlikte
2014 yılında oldukça
önemli bir adım
atılmış oldu.**

Tüpraş, paydaşlarımız ve ülkemiz için sürdürülebilir değer üretmeye geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edecektir. Elde ettiğimiz kazanımlarda katkısı bulunan çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız başta olmak üzere tüm paydaşlarımıza Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılıklarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

M. Ömer Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Küresel ekonomik faaliyetlerin zayıf ve kırılgan bir zeminde devam ettiği, yurt içi ve yurt dışı piyasalarda önemli gelişmelerin yaşandığı bir yılı geride bıraktık. Avrupa ve Akdeniz Bölgesi'ndeki zayıf talep sürerken Çin, Hindistan ve Orta Doğu'daki büyüme ivmesindeki yavaşlamanın da etkisiyle petrol talebi yatay seyrederek sektörde ve bölgemizde yaşanan rekabeti artırdı. Hızlı düşen ham petrol fiyatının yol açtığı yüksek stok zararları rafinaj sektörünün karlılığını olumsuz yönde etkiledi. Tüm bu gelişmeler paralelinde, birçok güçlkle mücadele ettiğimiz 2014 yılında, üretim ve satış optimizasyon çalışmalarına devam ederek kapasite kullanım oranımızı %74,9 olarak gerçekleştirdik. 20,1 milyon ton satılabilir ürün ürettik.

2014 yılı kurumsal yönetim performansımızı güçlendirmeye devam ettiğimiz bir yıl oldu. Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2014 yılındaki yeni kriterleri ile Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde gerçekleştirdiğimiz iyileştirmeler sonucunda notumuzu 9,31⁽¹⁾ seviyesine yükselterek endekste ilk sıralarda yer almaya devam ettik ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği tarafından 2 ödüle layık görüldük. Bunun yanında, Borsa İstanbul

(BIST) tarafından kurulan Kurumsal Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 15 şirket arasında yer almayı başardık.

Türkiye'nin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz karşılama ana hedefimize sürdürülebilir bir iş modeliyle ulaşmanın mümkün olduğuna inanıyoruz. Sosyal, çevresel ve ekonomik olmak üzere tüm boyutlarıyla sürdürülebilir gelişim sağlamak adına iş süreçlerimizi ve performansımızı sürekli iyileştiriyor, iş süreçlerimizi daha verimli hale getiriyoruz. Geliştirdiğimiz yeni ürünler, tedarik zinciri uygulamalarımız ve toplumsal gelişime destek çalışmalarımız ile Türkiye için katma değer üretmeye devam ediyoruz. Raporlama döneminde, sürdürülebilirlik önceliklerimiz doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalarla başarılarımızı pekiştirmeye ve faaliyet gösterdiğimiz coğrafyada yaşayan toplumun sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamaya devam ettik.

Rafinaj sektörü için hayati öneme sahip iklim değişikliği ile mücadele konusunda üzerimize düşen görevleri tespit ederek projelendirmeye ve hızla hayata geçirmeye devam ediyoruz. Raporlama döneminde yetkili otoritelerin, sivil toplum örgütlerinin AB uyum çalışmaları kapsamında konu

özelinde organize ettiği toplantılara ve seminerlere katılım sağlarken, İklim Değişikliği Stratejisi ve 2020 Sera Gazı Stratejik Planı doğrultusunda sera gazı emisyonu hesaplama ve azaltım çalışmalarımızı sürdürdük. 2014 yılında gerçekleştirdiğimiz iyileştirme çalışmalarıyla enerji tüketimini 1.772 TJ azaltırken ham petrol başına enerji tüketim miktarını 3,35 GJ/Ton düzeyinde gerçekleştirdik. Emisyon miktarını ise 126 bin ton CO₂e azaltarak 2010 yılından bugüne gerçekleştirilen toplam azaltım miktarını 1,3 milyon ton CO₂e düzeyine ulaştırdık. Bunun yanı sıra, geleneksel hale getirdiğimiz ağaçlandırma çalışmalarımız kapsamında doğaya 1.460 ağaç kazandırdık.

ArGe çalışmalarımız kapsamında ürün verimini ve niteliklerini artırmak, üründe farklılık yaratmak, çevresel etkisi daha düşük ürünler ve alternatif yakıt teknolojileri geliştirmek, böylelikle sürdürülebilir karlılığımızı artırmak ve rekabetçi pozisyonumuzu güçlendirmek üzere çalışıyoruz. Raporlama döneminde, 16 TEYDEB onaylı proje, 2 EUREKA etiketli proje, 1 ARDEB 1003 projesi ve 1 AB FP7 onaylı proje yürüttük. 2014 yılında hayata geçirdiğimiz Tüpraş ArGe Merkezi Özel Sektör ArGe Merkezleri Zirvesi'nde "En İyi ArGe Merkezi" olarak birincilik ödülüne layık görülürken Tüpraş, Türkiye İnovasyon Ligi'nde 460 şirket arasında "Olanak Sağlanan Etmenler ve ArGe Yönetimi" kategorisinde dördüncülüğü elde etti.

Öncelikli alanlarımızdan biri olan iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarımızı 2014 yılında da iyileştirmeye devam ettik. Etkin analiz ve öğrenme prosedürleri gerçekleştirmenin yanı sıra Tüpraş çalışanlarının ve müteahhit firma çalışanlarının bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri vermeye devam ettik. Dönem

(1) Tüpraş'ın 30.04.2014 tarihinde 9,28 olarak belirlenen notu, Ekim 2014'te 9,31 olarak yukarı yönlü revize edilmiştir. Bu yukarı yönlü revizde, Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne verdiği önem, bunu sürekli ve dinamik süreç olarak yürütmekteki isteklilik ve bu doğrultuda gerçekleştirdiği iyileştirmeler göz önüne alınmıştır.

içerisinde, 4.394 Tüpraş çalışanına ve 5.011 müteahhit firma çalışanına toplam 110.964 kişi*saat eğitim verdik.

Faaliyet gösterdiğimiz coğrafyalardaki toplumun beklenti ve ihtiyaçlarına cevap verebilme geleneğimiz doğrultusunda raporlama döneminde toplumsal gelişim projeleri yürütmeyi sürdürdük. Başta eğitim olmak üzere kültür-sanat, spor ve çevre alanlarında çalışanlarımızın da gönüllü katılımıyla çok sayıda projeye imza attık. Çeşitli kuruluşlar tarafından hayata

geçirilen çalışmalara bağış ve sponsorluk uygulamalarıyla 8,9 milyon TL kaynak aktardık.

2014 yılında, küresel gelişmelerin rafina sektörüne sunduğu dalgalanmalara ve zorlu koşullara rağmen başarılı sonuçlar elde etmeye ve paydaşlarımız için kalıcı değer üretmeye devam ettik. Türkiye'nin tek rafina şirketi olmanın getirdiği sorumlulukların bilinciyle ülkenin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamak amacıyla çalıştık. Hedeflerimize

ulaşmamızda büyük rol oynayan ve gerçekleştirdiğimiz çalışmalara değer katan çalışanlarımıza, Tüpraş'ı sahiplenen ve özveriyle çalışan tedarikçi ve iş ortaklarımıza, bize duydukları güven için müşterilerimize, yatırımcılarımıza ve pay sahiplerine şükranlarımızı sunarız.

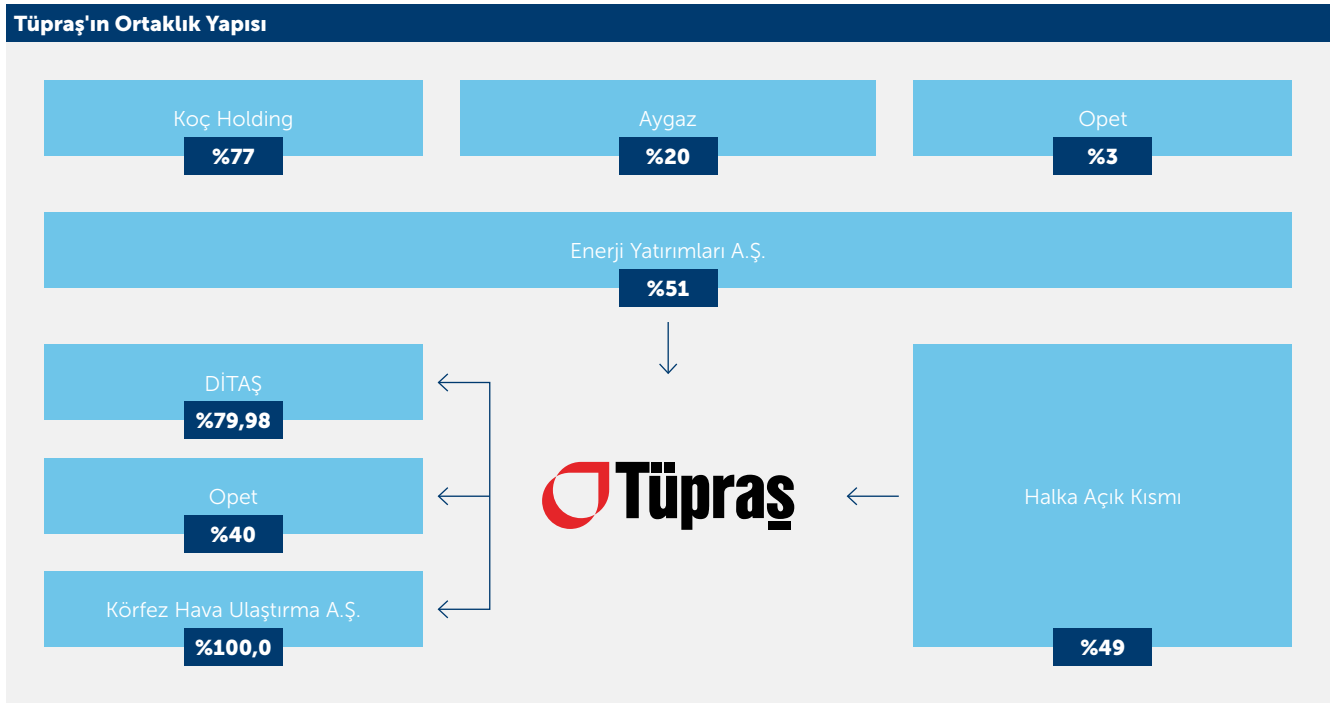
Saygılarımla,

Yavuz Erkut
Genel Müdür

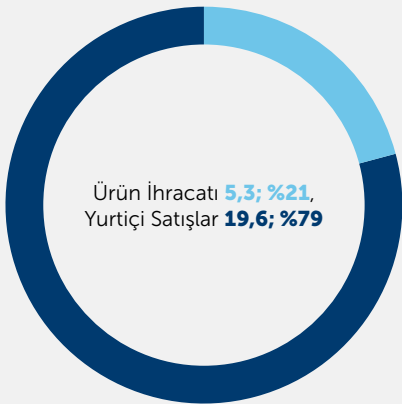

RAKAMLARLA TÜPRAŞ

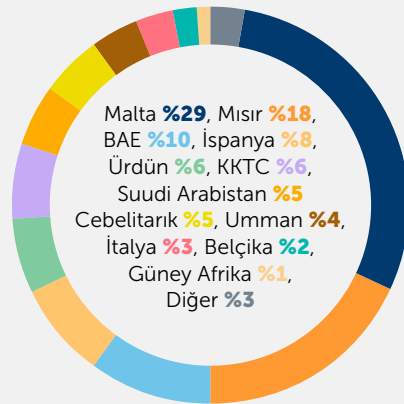
Tüpraş'ın Ortaklık Yapısı

Toplam Satış (milyon ton-%)

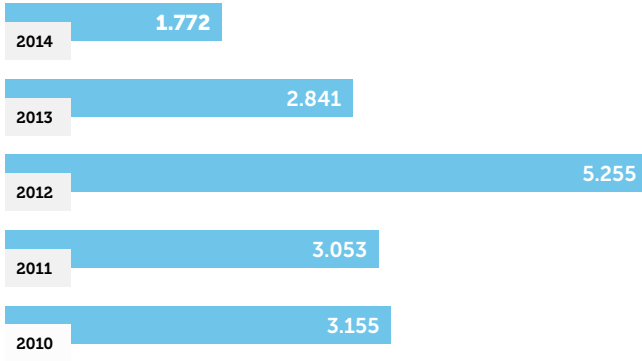

Ülke Bazında İhracat (%)

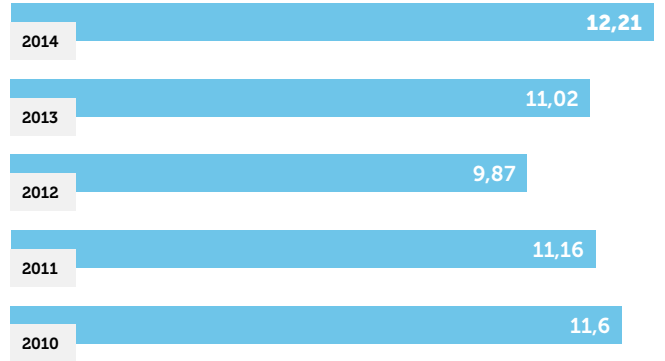

Enerji Verimliliği Projeleri ile Sağlanan Tasarruf (TJ)

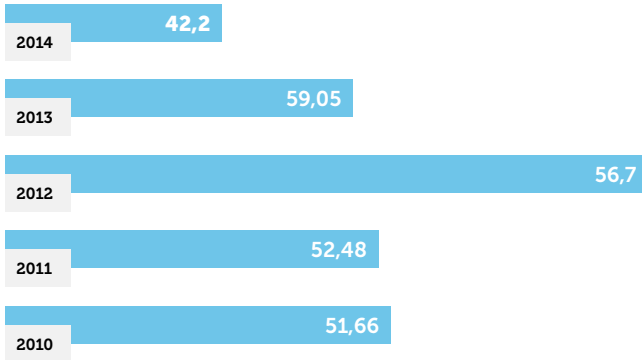
Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m³)

Sermaye Yapısı

Grup	Hissedar Adı	Sermaye Tutarı (TL)	Türü	Hisse Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer Ortaklar (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

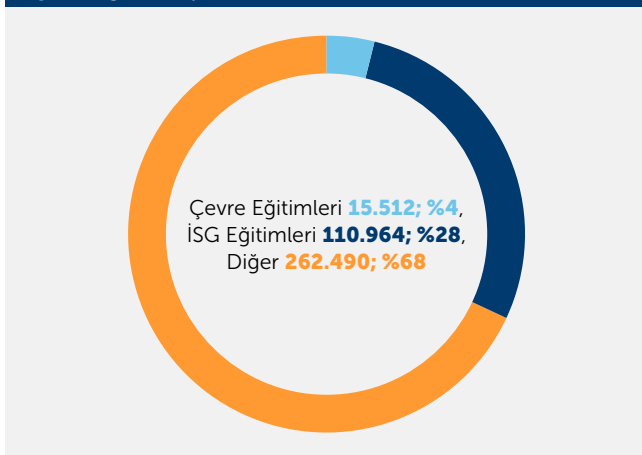
Yerel Tedarik Oranı (%)

Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)

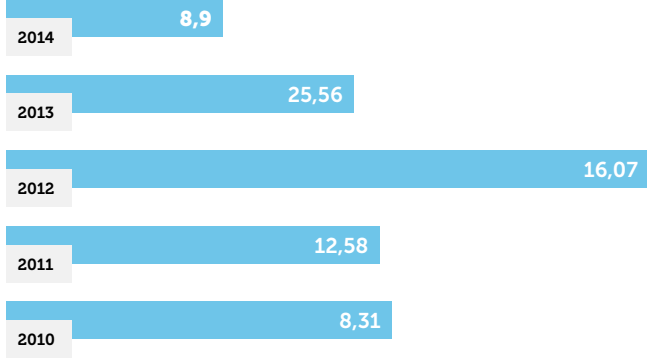

Toplam Eğitim (kişi*saat-%)

TÜPRAŞ'IN %40 HİSSESİNE SAHİP OLDUĞU OPET, AKARYAKIT DAĞITIM SEKTÖRÜNDE, PERAKENDE SATIŞLAR, TİCARİ VE ENDÜSTRİYEL SATIŞLAR, DEPOLAMA VE ULUSLARARASI ÜRÜN TİCARETİ ALANLARINDA FAALİYET GÖSTERMEKTEDİR.

Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)

Opet

Tüpraş'ın %40 oranında hissesine sahip olduğu Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe, perakende satışlar, ticari ve endüstriyel satışlar, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 2014 yılında istasyon sayısını 1.393'e yükselten Opet, 1,1 milyon m³ hacmindeki yüksek depolama kapasiteli tesisleriyle Tüpraş'a önemli bir lojistik avantaj sağlamaktadır.

Opet 2014 yılında, ArGe konusuna önemli bir adım atarak sıvıları gerçek zamanlı algılama ve kayıt imkanı sağlayacak elektronik algılayıcı ve nano parçacıklı etiket ve sensör sisteminin geliştirilmesi, üretilmesi ve ticari faaliyetlerini yürütmek üzere Koç Holding'in Inventram şirketiyle birlikte Koç Üniversitesi işbirliğinde Kuantag Nanoteknolojiler Geliştirme ve Üretim Anonim Şirketi'ni kurmuştur.

"Kusursuz hizmet anlayışı" ile sektörde tüketicinin ilk tercihi olmayı hedefleyen Opet, 2014 yılında Müşteri Memnuniyeti Endeksi'nde dokuzuncu kez sektör liderliği elde etmiştir.

Sosyal sorumluluğa odaklanmayı kurum kültürünün bir parçası haline getiren Opet, gerçekleştirdiği projelerle yerel ekonomik kalkınmaya ve toplumsal gelişime destek vermektedir. Opet, "Tarihe Saygı", "Yeşil Yol", "Örnek Köy", "Temiz Tuvalet" ve "Trafik Dedektifleri" gibi birçok başarılı projeye imza atmıştır.

Opet Petrolcülük A.Ş.'nin kurumsal sorumluluk performansına yönelik detaylı bilgiye www.opet.com.tr internet sitesinde yayınlanan kurumsal sosyal sorumluluk raporlarından ulaşabilirsiniz.

Ditaş, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin ihtiyaçları doğrultusunda, petrol ürünü taşımacılığı yapmaktadır.

Ditaş

Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (DİTAŞ), 1974 yılında ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve uluslararası deniz taşımacılığında kullanmak üzere çeşitli tonaj ve evsafıta deniz tankerleri satın almak, inşa ettirmek veya kiralamak üzere kurulmuş, yıllar içerisinde faaliyet alanlarını genişletmiştir. Günümüzde, armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri veren Ditaş, Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol

FAALİYETLERİNİ KURUMSAL VATANDAŞLIK BİLİNCİYLE YÜRÜTEN DİTAŞ, AYNI ZAMANDA KALDER VE DENİZ TEMİZ DERNEĞİ/TURMEPA ÜYESİDİR.

taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin ihtiyaçları doğrultusunda, petrol ürünü taşımacılığı yapmaktadır.

Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2014 yılında 4,8 milyon ton ham petrol ve 3,5 milyon ton petrol ürünü olmak üzere toplam 8,3 milyon ton taşıma yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %88,2'si, petrol ürünü taşımalarının ise %32,2'si Tüpraş rafinerilerinin ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Ditaş, merkez ofis ve gemiler için ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001-2004 Çevre Yönetim Sistemi, gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) ve ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kodu) sertifikalarına sahiptir. İzmit ve İzmir terminallerinin ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi bulunmaktadır. Ayrıca Ditaş, İzmir Terminali için Uluslararası Pilotaj Standartları Organizasyonu (ISPO) sertifikasıyla Türkiye'de bu sertifikaya sahip ilk, dünyada ise 11. şirket unvanını almıştır. Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı

zamanda Kalder ve Deniz Temiz Derneği/ Turmepa üyesidir.

Ditaş, Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol, kimyasal ve ürün gemilerinin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti vermekte, gelen gemilerin ulusal ve uluslararası kurallara, Tüpraş standartlarına uygunluğunu kontrol ederek sonuçları Tüpraş'a raporlamaktadır. Bu kapsamda, 2014 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 105 gemiye denetim, 138 gemiye yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmiştir.

Ditaş, 2014 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 105 gemiye denetim, 138 gemiye yük operasyon kaptanlığı hizmeti vermiştir.

Şirket'in Sahip Olduğu Deniz Araçları

Ditaş Tankerleri	M/T Cumhuriyet	M/T T. Sevgi	M/T T. Gönül	M/T T. Suna	M/T T. Leyla	M/T T. Esra
Tanker Tipi	Ham Petrol	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Petrol/Kimyasal	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2001	2008	2009	2009	2011	2014
Slop Tank Kapasitesi	4.443 m ³	406,4 m ³	413,4 m ³	1019,36 m ³	141,4 m ³	
Kargo Tank Kapasitesi	173.759 m ³	12.247 m ³	12.224 m ³	52.925 m ³	7.209 m ³	17.643 m ³
DWT	164.859 ton	10.983 ton	10.873 ton	51.532 ton	6.297 ton	19.968 ton
GRT	84.476 ton	7.318 ton	7.318 ton	29.754 ton	4.225 ton	15.674 ton
Net Tonaj	53.710 ton	3.651 ton	3.651 ton	14.116 ton	2.047 ton	4.702 ton
Uzunluk	274,18 m	131,85 m	131,85 m	183,31 m	121,62 m	156,50 m

Taşınan Ham Petrol ve Ürün (Bin Ton)

	2010	2011	2012	2013	2014
Ham petrol	18.669	19.297	14.850	6.435	4.825
Ürün	1.995	2.593	3.106	3.126	3.526

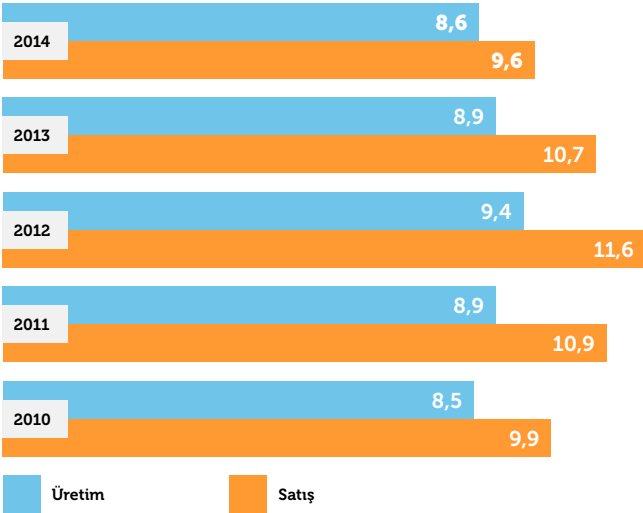
İzmit Rafinerisi

Kuruluş Yılı	: 1961
Rafinaj Kapasitesi	: 11 milyon ton
Depolama Kapasitesi	: 2,91 milyon m³
Kapasite Kullanım Oranı	: %82,3
Nelson Kompleksitesi	: 7,78
Çalışan Sayısı	: 1,763

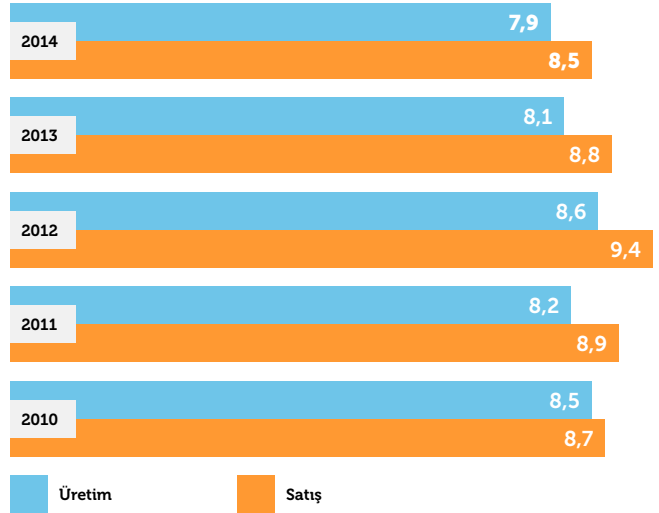
İzmir Rafinerisi

Kuruluş Yılı	: 1972
Rafinaj Kapasitesi	: 11 milyon ton
Depolama Kapasitesi	: 2,42 milyon m³
Kapasite Kullanım Oranı	: %75,1
Nelson Kompleksitesi	: 7,66
Çalışan Sayısı	: 1.278

(milyon ton)

(milyon ton)

Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmit rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin yaklaşık %33'ünün gerçekleştiği tüketim merkezinin odağında yer almakta ve Euro V standartlarında üretim yapmaktadır. 2014 yılı sonunda tamamlanan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin tam kapasite üretime geçmesiyle, İzmit Rafinerisi Nelson Kompleksite değerini 7,78'den 14,5 seviyesine yükselterek dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olacaktır.

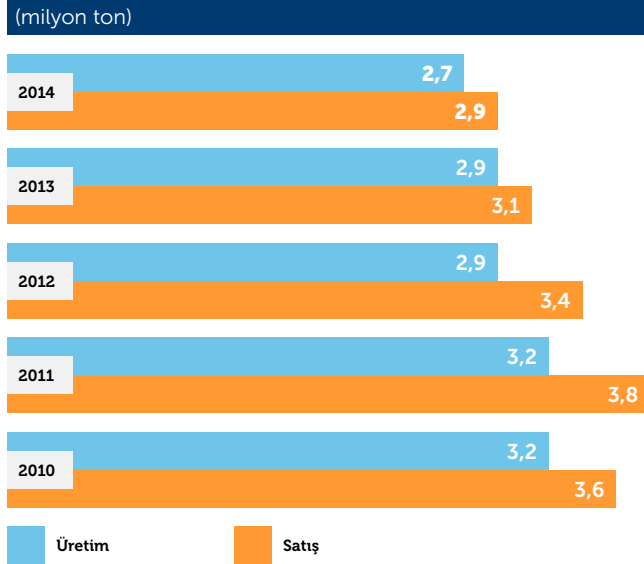
Yıllık 11 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan İzmir Rafinerisi, AB normlarında üretim yapabilmektedir. Rafineri, yüksek kompleksite oranı, açık deniz bağlantısı ve turizm bölgesinde pazar konumuyla rekabet üstünlüğüne sahiptir. İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir.

Rakamlarla Tüpraş

Kırıkkale Rafinerisi

Kuruluş Yılı	: 1986
Rafinaj Kapasitesi	: 5 milyon ton
Depolama Kapasitesi	: 1,38 milyon m³
Kapasite Kullanım Oranı	: %66,5
Nelson Kompleksitesi	: 6,32
Çalışan Sayısı	: 853

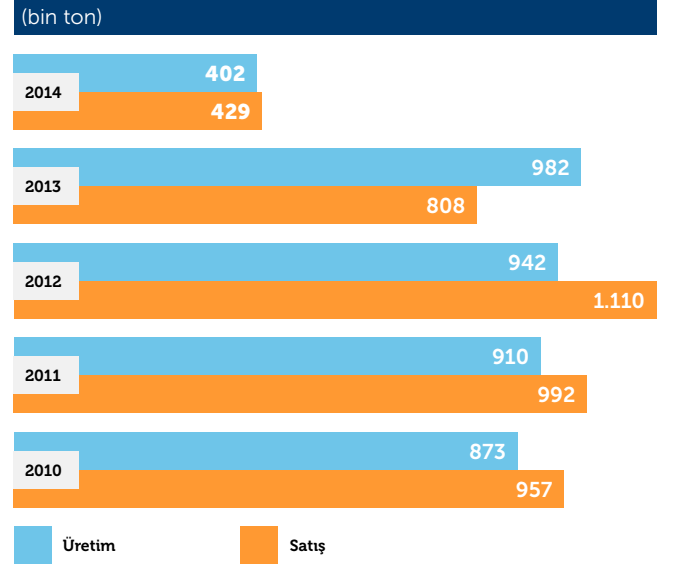

Yıllık 5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olan Kırıkkale Rafinerisi, 6,32 düzeyinde Nelson Kompleksitesi ile Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine sahiptir. Petrol kaynaklarına boru hatlarıyla ve Tüpraş rafinerilerine demiryoluyla bağlı olan rafineri, karasal pazarlara AB normlarında ürünlerle hizmet edebilmesiyle önemli bir lojistik üstünlüğe sahiptir.

Batman Rafinerisi

Kuruluş Yılı	: 1955
Rafinaj Kapasitesi	: 1,1 milyon ton
Depolama Kapasitesi	: 253 bin m³
Kapasite Kullanım Oranı	: %37,2
Nelson Kompleksitesi	: 1,83
Çalışan Sayısı	: 460

Yıllık 1,1 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olana Batman Rafinerisi, Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliği taşımaktadır. Yerli ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan rafineri, yabancı ham petrol kaynaklarına da boru hatlarıyla bağlıdır. Kırıkkale ve İzmir rafinerilerinden taşınan ürünlerle AB standartlarında ürün satışı gerçekleştiren rafineri Doğu ve Güneydoğu pazarında rekabet üstünlüğüne sahiptir.

Enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması, sürdürülebilir büyüme altyapısının oluşturulmasında önemli bir role sahiptir.

ENERJİNİN GELECEĞİ

Dünya nüfusunun hızla artması ve gelişmekte olan ülkelerin refah düzeyinin yükselmesiyle birlikte enerji talebi de her geçen gün artmaktadır. Gelişen Türkiye'nin enerji ihtiyacı da aynı paralelde artış göstermektedir. Enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması sürdürülebilir büyüme altyapısının oluşturulmasında önemli bir role sahiptir. Tüpraş, ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz olarak karşılamak, yenilikçi uygulamalarla sektörü yönlendirmek, temiz ve güvenilir ürünleri adil fiyatlandırma ile sunarak müşteri memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak üzere çalışmaktadır.

Akaryakıt Piyasası

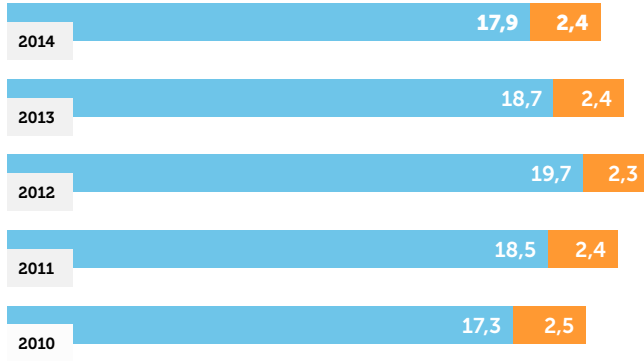
Avrupa ve Akdeniz Bölgesi'ndeki zayıf talebin sürdüğü 2014 yılında, küresel talebin itici gücü durumunda olan ve önemli rafineri kapasite yatırımlarının devreye girdiği Çin, Hindistan ve Ortadoğu'da büyüme ivmesindeki yavaşlamanın da etkisiyle özellikle orta distilat talebi yatay seyretmiştir. Bunun yanında, ABD rafinerilerinin WTI (West Texas Intermediate) ve ucuz doğalgaz avantajının sürmesi, sektörde ve bölgemizde yaşanan rekabeti güçlendirmiştir.

2014 yılına 108 dolar/varil seviyesinde başlayan ve Haziran ayı içerisinde 115

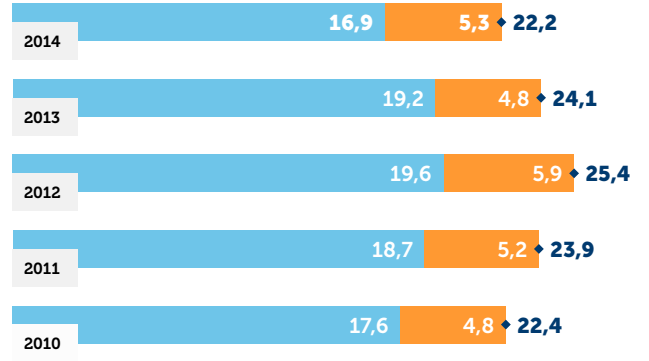

Ham Petrol Temini (milyon ton)

Net Satışlar (milyon ton)

TÜPRAŞ'IN ÜRETTİĞİ ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLER HARİÇ AKARYAKIT ÜRÜNLERİNİN TOPLAM PAZAR PAYI 2014 YILINDA %56,4, MOTORİNDE İSE %37 SEVİYESİNDE GERÇEKLEŞİRKEN BENZİNDE TALEBİN TAMAMINA YAKININI KARŞILAMIŞTIR.

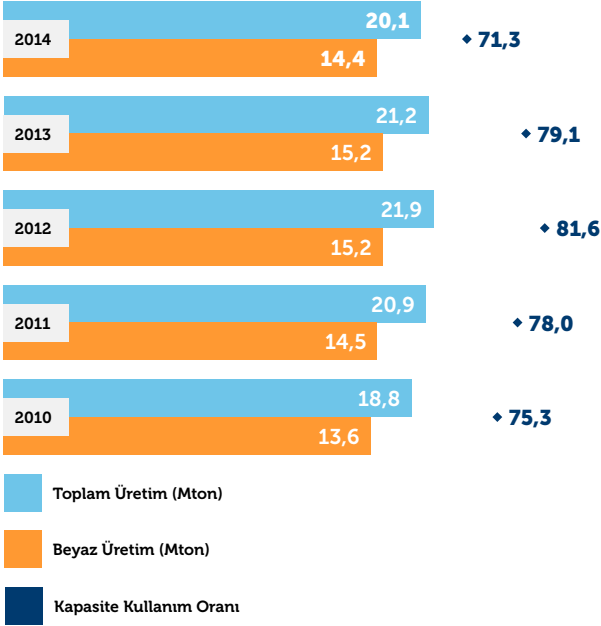
dolar/varil seviyesine kadar yükselen ham petrol fiyatı yılın ikinci yarısında ekonomik ve jeopolitik nedenlerle yılı 55 ABD doları düzeyinde kapatmış, bu hızlı düşüş, sektörde yüksek stok zararlarına neden olmuştur. 2013 yılında 91,82 milyon varil/gün olan dünya petrol tüketimi 2014 yılında %0,7 gibi kısıtlı bir artışla 92,46 milyon varil/gün düzeyinde gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomik ve jeopolitik etkilere doğrudan bağlantılı olan ham petrolün işlenmesine dayalı üretim gerçekleştirmesi nedeniyle uluslararası gelişmeler, yerel petrol ve enerji piyasalarının durumu Tüpraş'ın faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Tüpraş, yükselen rekabete uyum sağlayabilmek adına tüm gelişmeleri risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla takip etmektedir. Bu doğrultuda, bir yandan ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını maksimum düzeyde yerel kaynaklarla sağlarken, bir yandan finansal sürdürülebilirliğini garanti altına almaya çalışmaktadır.

Tüpraş, 2014 yılında %4,2 oranında bir düşüşle 17,9 milyon ton yurt dışı ham petrol temini gerçekleştirmiştir. Yurt içi ham petrol teminini ise 2013 yılında olduğu gibi 2,4 milyon ton düzeyinde gerçekleştirmiştir. 2014 yılında Tüpraş, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için İzmit Rafinerisi'nde altyapı bağlantılarına yönelik bakım duruşları, diğer rafinerilerde RUP öncesi rafineri bakım çalışmaları ve zayıf konjonktür nedeniyle gerçekleştirilen optimizasyon çalışmaları neticesinde, 20,0 milyon tonu ham petrol ve 1,0 milyon tonu yarı mamul olmak üzere toplam 21,0 milyon ton şarjı ünitelerine vermiş ve toplam %74,9 oranında kapasite kullanımı gerçekleştirmiştir. 2014 yılı üretimi 20,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımı sayesinde son yıllardaki maksimum beyaz ürün verimliliğine ulaşılarak %72,2 oranında beyaz ürün verimi elde edilmiştir.

İthalattan yapılan motorin satışlarının ve asfalt talebinin azalmasına bağlı olarak Tüpraş, 2014 yılında 16,9 milyon

Üretim

ton yurt içi satış gerçekleştirmiştir. 5,3 milyon ton ürün ihracatıyla birlikte toplam satış miktarını 22,2 milyon ton olarak gerçekleştirmiştir. Tüpraş'ın ürettiği endüstriyel ürünler hariç akaryakıt ürünlerinin toplam pazar payı 2014 yılında %56,4, motorinde ise %37 seviyesinde gerçekleşirken benzinde talebin tamamına yakını karşılamıştır.

Ülke talebinin üzerinde ürettiği nitelikli ürünleri, uluslararası pazarlara da sunan Tüpraş, 2014 yılında konjonktürdeki değişikliklere paralel olarak yurt içi piyasanın pazar koşullarına bağlı olarak

Tüpraş, yükselen rekabete uyum sağlayabilmek adına tüm gelişmeleri risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla takip etmektedir.

daraldığı dönemlerde, ortaya çıkan talep fazlası ürünleri ihraç etmektedir. Böylelikle, üretim ve stok maliyetlerinin aşağı çekilmesini sağlarken bir yandan da döviz riskine karşı doğal bir korunma mekanizması oluşturmaktadır. 2014 yılında Tüpraş, 2013 yılına göre %10,4 oranında bir artışla toplam 5,3 milyon ton ürün ihracatı gerçekleştirmiştir. İhracatta yaşanan artışın aksine Tüpraş, petrol ürünleri ithalatını %23,7'lik bir azalma kaydederek 2,9 milyon ton olarak gerçekleştirmiştir.

Müşteri Memnuniyeti

Tüpraş, müşterilerine mümkün olan en yüksek kalitede ürün ve hizmeti sunmayı, ürün ve hizmetlerini sürekli geliştirmeyi, tüm müşterilerine eşit ve adil muamele göstermeyi taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda, faaliyetlerini müşteri odaklılık anlayışıyla sürdürmekte, müşteri deneyimi geliştirici uygulamalarını geliştirmekte, müşteri memnuniyetini periyodik olarak değerlendirmektedir. 2014 yılında her bir müşteri grubu için ayrı ayrı hazırlanan anket soruları online olarak müşteriler ile paylaşılmıştır. Gerçekleştirilen memnuniyet araştırması sonucunda Tüpraş müşterilerinin %83,8'i Tüpraş'la çalışmaktan memnun olduklarını belirtmiş, hiçbir Tüpraş müşterisi geçmiş yıllarda olduğu gibi olumsuz geribildirimde bulunmamıştır.

Müşterileri geribildirimi doğrultusunda yürütülen geliştirme ve iyileştirme çalışmaları kapsamında raporlama döneminde, "İnternet Tabanlı Uygulamalar" müşteri talep ve isteklerine göre revize edilmiş ve güvenlik alt yapısının iyileştirilmesi sağlanmıştır. Bu projeye, müşterilerin "İnternet Tabanlı Uygulamalara" cep telefonlarına gelen SMS şifreleri ile sisteme bağlanması sağlanmaktadır.

(milyon ton)

	2010	2011	2012	2013	2014	Değişim (%) 2013-2014
Petrol Ürünleri İthalatı	4,0	4,2	4,4	3,8	2,9	(-) 23,7
Petrol Ürünleri İhracatı	4,8	5,2	5,9	4,8	5,3	(+) 10,4

TÜPRAŞ'IN ARGE STRATEJİSİNİN EN ÖNEMLİ HEDEFİ; ÜRÜNDE FARKLILIK YARATMAK SÜREÇTE ÖZ YETERLİLİK SAĞLAMAKTIR.

ArGe ve Yatırımlar

Tüpraş, ArGe çalışmalarını sürdürülebilir rekabet için gerekli olan teknolojik etkinliğe ulaşma ve bilgi birikimine sahip olma hedefi doğrultusunda yürütmektedir. 2014 yılında, ArGe çalışmalarına hız kazandırmaya devam ederken Akdeniz Bölgesi'nin en rekabetçi rafineri şirketi olarak Türkiye ekonomisine daha büyük katkılar sağlamak adına yatırımlarını da aralıksız sürdürmüştür.

ArGe Çalışmaları

Tüpraş'ın ArGe stratejisinin en önemli hedefi; üründe farklılık yaratmak ve süreçte öz yeterlilik sağlamaktır. Tüpraş stratejik hedeflerini belirlerken rafinaj süreçlerinde Mevcut En İyi Teknoloji (BAT) uygulamaları geliştirecek ve sahaya uygulayacak yeteneğe ulaşmaya; ürünlerin niteliklerini uzun vadeli ihtiyaçlar, sektörel beklentiler ve gelecek düzenlemelere uyumlu olarak geliştirerek yeni ticari ürünler elde etmeye odaklanmaktadır. Rafineri süreçlerinin çevresel etkilerin azaltılmasına ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar Tüpraş'ın özellikle önem verdiği ve rekabet avantajı sağladığı inovasyon alanlarıdır. ArGe ve inovasyonu düşük karbonlu ekonomiye geçişte anahtar sürücü olarak kabul eden Tüpraş,

ArGe Merkezi'nde yarattığı yenilikçi ve geliştirici enerji verimliliği projeleri ile Tüpraş'ın enerji verimliliği politikalarının taahhüt edilen hedeflere ulaşmak için çalışmaktadır.

ArGe proje ve bütçe hacmindeki büyümeye paralel olarak ArGe sahasını genişletmek amacıyla inşa edilen Tüpraş ArGe merkezi 2014 yılında tamamlanarak açılışı gerçekleştirilmiştir. ArGe Merkezi, kuruluşundan bu yana büyüklüğü üç kat artırılarak 12.250 m²'lik bir alana ulaşan kampüs alanında faaliyetlerini sürdürmektedir. ArGe Merkezi, Tasarım Binası, Laboratuvar Binası ve Pilot Tesis Binası olmak üzere üç ayrı binadan oluşan merkezde Tüpraş'ın hali hazırda var olan ürünlerinin uzun vadeli ihtiyaçlar, sektörel beklentiler, gelecek regülasyonlara uyumlu olarak kalitesinin

İnovaLİG'de Türkiye Dördüncülüğü

Türkiye'nin İnovasyon Liderlerinin belirlendiği ilk program olan InovaLİG'de "Olanak Sağlanan Etmenler" kategorisinde yapılan sıralamada Tüpraş, Türkiye dördüncülüğünü elde etmiştir.

iyileştirilmesi ve regülasyonlara, piyasa beklentilerine, proses teknolojilerine uyumlu, güncel trendleri takip eden ve somut ölçüm sonuçlarına dayanan yenilikçi ürünler elde edilmesi çalışmaları yürütülmektedir. Tüpraş'ın yeni dönemde inovasyon süreçlerini de iş modeline uygulamak için çalışmalara başladığı göz önüne alındığında, kampüsün uluslararası araştırmalar yapan bir araştırma merkezine dönüşeceği öngörülmektedir.

Tüpraş'ın ArGe stratejisi çerçevesinde üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi ile gerçekleştirilen ortak çalışmalar sonrasında ortaya çıkan bilgi birikimi, Tüpraş'ın sürdürülebilir başarısı ve geleceği için büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, projeler yürütülürken üniversiteler ile birlikte çalışılmakta, üç farklı üniversite ile YÖK onaylı Yüksek

Lisans Programları yürütülmektedir. Sanayi ve öğretim üyelerini bir araya getirerek alternatif enerji kaynakları konusunda uluslararası düzeyde bilimsel çalışmalar ve inovasyon projeleri üretmek amacıyla 2012 yılında Koç Üniversitesi işbirliğiyle hayata geçirilen Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi-KÜTEM kapsamında çalışmalara devam edilmektedir. Bu sayede, Tüpraş'ın enerji alanında yaptığı çalışmalar bilimsel bakış açısıyla zenginleştirilmektedir. Tüpraş, ArGe faaliyetleri çerçevesinde 2014 yılında toplam 16 TEYDEB onaylı proje, 2 EUREKA etiketli proje, 1 ARDEB 1003 projesi ve 1 AB FP7 onaylı projeyi başarıyla yürütmüştür. Rafinaj sektöründe yurtdışı kuruluşlarla iletişim içinde olarak rekabetçilik seviyesini artırmanın en iyi yolunun Avrupa Birliği'nin finanse ettiği ArGe projelerine katılmak ve farklı ArGe

Modifiye Bitüm Geliştirilmesi

İstanbul Üniversitesi danışmanlığında yürütülen proje kapsamında, plastik sektörü atığı çeşitli polimerlerin fiziksel ve kimyasal süreçlerle geri dönüşümünün sağlanması ve üstün özelliklere sahip polimer modifiye bitüm üretimi hedeflenmektedir. Proje sonunda, Türkiye'nin tek bitüm üreticisi olan Tüpraş, yüksek nitelikli bitüm karışımları geliştirecek ve Türkiye'nin atık polimer sorununun çözümüne yönelik uygulanabilir, ticari bitüm/asfalt katkı maddelerinin ithalatını azaltan, çevre öncelikli kazanımlar elde edecektir.

2014 YILI SONU İTİBARIYLA, KURULUŞUNDAN BU YANA GERÇEKLEŞEN ARGE HARCAMASI 138 MİLYON TL'YE ULAŞAN TÜPRAŞ, BU ALANDAKİ BÜYÜME POLİTİKASINI KARARLILIKLA SÜRDÜRMEYE DEVAM ETMEKTEDİR.

platformlarına iştirak etmek olduğu inancı ile Tüpraş, bu yöndeki proje çalışmalarına 2014 yılında yaptığı 7 başvuru ile aynı kararlılıkla devam etmektedir. Proje hazırlıklarında dünyanın önde gelen enerji kuruluşlarıyla beraber çalışılmaktadır. Tüpraş, TÜBİTAK ve AB ArGe fonlarıncı onaylanmış projelerinin yanı sıra 18 ArGe projesini öz kaynaklarıyla yürütmeye devam etmektedir.

2014 yılı sonu itibarıyla, kuruluşundan bu yana gerçekleşen ArGe harcaması 138 Milyon TL'ye ulaşan Tüpraş, bu alandaki büyüme politikasını kararlılıkla sürdürmeye devam etmektedir. Tüpraş, 2013 yılında gerçekleştirdiği 32,5 milyon TL'lik ArGe harcamasıyla 2014 yılında yapılan sıralamada 14. sırada yer almıştır. 2014 yılında 31,8 milyon TL ArGe harcaması gerçekleştiren Tüpraş hayata geçirdiği inovasyon projeleri için 3,18 milyon TL teşvik almıştır. Raporlama döneminde 43 ulusal ve uluslararası

bilimsel makale yayınlayan Tüpraş, 16 patent başvurusu gerçekleştirmiş, 1 patent başvurusu ise tescillenmiştir.

Tüpraş, ArGe projelerinden elde ettiği çıktılarını fikri ve sınai haklar çerçevesinde yürütmektedir. Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması ile Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması" konulu ArGe projesi sonucu ortaya çıkan "HexMon" adlı ticari ürünün ardından 2014 yılında "Rafineri Bilgi Teknolojileri Varlık Ontolojisi (RBT-VO)" ArGe projesi çıktısı olarak "ThinkSemART" ikinci ticari ürün markası geliştirilmiştir. "ThinkSemART"ın ulusal marka tescil başvurusu yapılmıştır.

Rafineri Buhar ve Güç Sistemleri Optimizasyon Modeli Geliştirilmesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi danışmanlığında, Tüpraş, İzmit Rafinerisinde bulunan Güç Santrallerinin; elektrik ve buhar üretim proseslerindeki ekipman verimlilik hesaplamalarını, üretim tüketim planlamasını ve optimizasyonu ile elektrik alım-satımının planlanması ihtiyaçlarını karşılaması amacıyla karar destek programı geliştirilmiştir. Proje kapsamında yakıt kullanım miktarında elde edilen iyileşme ile, rafineri enerji maliyetinde ve CO₂ emisyonunda düşüş sağlanmaktadır. Projenin dört rafineride uygulanması ile birlikte bu azaltımın; yaklaşık 30.000 ağaç dikimine eşdeğer olacağı öngörülmektedir.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin açılışı, ülke tarihinin tek seferde gerçekleştirilen en büyük sanayi yatırımı olma özelliği taşımaktadır.

Yatırımlar

Tüpraş, 2014 yılında, devam etmekte olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi gibi büyük ölçekli yatırım projelerinin yanında verimliliğine ve karlılığına katkı sağlayacak orta ve küçük ölçekli 67 yeni yatırım projesi başlatmıştır. Raporlama döneminde, Tüpraş rafinerilerinde gerçekleştirilen yatırım harcaması 959 milyon ABD doları tutarındadır.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi (Residuum Upgrading Project)

2006 yılında Tüpraş'ın Koç Topluluğu'na devri sonrası başlayan ürün kalitesinin iyileştirilmesine yönelik ana yatırımlar ile operasyonel mükemmellik, ürün verimliliği, çevre düzenlemeleri ve iş güvenliği konularında teknolojik gelişim ve değişime başlanmış, dönüşüme uzanan stratejik büyük yatırım kararları alınmıştır. Bu doğrultuda Tüpraş, 2014 yılında orta vadede attığı en önemli stratejik adım olan Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin açılışını gerçekleştirmiştir. Proje, ülke tarihinin tek seferde gerçekleştirilen en büyük sanayi yatırımı olma özelliği taşımaktadır. Türkiye ve bölgede üretim fazlası bulunan fuel oil ve diğer dip ürünleri, başta motorin olmak üzere, ülkenin gereksinimi olan beyaz ürünlere dönüştürmeyi amaçlayan projeye Tüpraş, rekabet gücünü ve lider konumunu güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi Projesiyle, Tüpraş rafinerilerinde üretilen yaklaşık 4,2 milyon ton düşük katma değerli siyah ürün işlenerek 2,9 milyon tonu motorin ve jet yakıtı 522 bin ton benzin ve 69 bin tonu LPG olmak üzere Euro V standartlarında 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürün, 690 bin ton petrol koku üretilecektir. Projenin devreye girmesi ile daha yüksek kapasite kullanımı ve artacak üretime bağlı olarak Türkiye motorin ithalatının yıllık 5,5 milyon ton azaltılacağı öngörülmektedir.

SAPANCA GÖLÜ'NDEN ALINAN PROSES SUYUNUN MİNİMUM DÜZEYE İNDİRİLMESİ AMACIYLA RAFİNERİ ATIKSU VE KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İSU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KÖRFEZ EVSEL ATIKSU ARITMA TESİSİ'NİN ATIK SU DEŞARJ SULARININ ARITILMASI İÇİN YENİ BİR SU ARITMA ÜNİTESİ TESİS EDİLMİŞTİR.

Tesis ile Tüpraş, rafineriler arasında optimizasyon sağlarken diğer rafinerilerden İzmit'e hammadde ikmal edilmesi yoluyla kapasite kullanımlarını artıracak ve tüm rafineriler ürün esnekliği ve maksimizasyonu imkanına erişecektir.

Proje kapsamında, altı temel ünite başta olmak üzere toplam 17 ünitenin ve iskele, demiryolu gibi ilave tamamlayıcı tesislerinin üç yıllık inşaat-montaj sürecinde, çözüm ortakları ve alt yükleniciler dahil, yaklaşık 8 bin kişi istihdam edilmiş, projenin devreye alınmasıyla birlikte 500 kişiye sürekli istihdam sağlanmıştır.

Projenin tasarım aşamasında tüm çevresel etkiler dikkate alınmış olup AB standartlarına uygun teknoloji ve proses seçimi yapılmıştır. Bu sayede, enerji verimliliğinde sağlanan artışa paralel olarak emisyon salınımının azalması, doğal gaz kullanımının maksimizasyonunu, baca gazı salınımının çevresel normların altında olması sağlanacaktır. Öte yandan, atık su arıtımında biyolojik ve kimyasal arıtım için gerekli yatırımların gerçekleştirilmesiyle limit değerlerin altında deşarj sağlanmaktadır.

İzmit Rafinerisi'nde Yeni Su Hazırlama Ünitesi Tesisi

Sapanca Gölü'nden alınan proses suyunun minimum düzeye indirilmesi amacıyla Rafineri Atıksu ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İSU Genel Müdürlüğü Körfez Evsel Atıksu Arıtma Tesisi'nin atık su deşarj sularının arıtılması

için yeni bir su arıtma ünitesi tesis edilmiştir. İki aşamada hayata geçirilecek ünitenin ilk kısmı 2014 sonunda devreye alınmış olup projenin 2015 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Aynı proje kapsamında 2009 yılından itibaren devrede olan Atıksu Geri Kazanım Sistemi'ne ürün kalitesini artırmaya yönelik olarak ilave proses tesis edilmiş

olup, 2014 yılı ortasında devreye alınmıştır.

İzmir Rafinerisi'nde Yeni Su Arıtma Ünitesi Tesisi

Mevcut demin su sistemini iyileştirmek, ham su giriş kalitesini artırmak, su tasarrufu sağlamak ve ASA geri kazanım oranını yükseltmek amacıyla İzmir

Rafinerisi'nde Yeni Su Arıtma Ünitesi Tesisi Projesi başlatılmıştır. Yeni ünitenin 2016 yılında devreye alınması planlanmaktadır.

İzmir Rafinerisi'nde Yeni Siyah Ürün ve Yağ Satış Terminali Yapımı

İzmir Rafinerisi'nde hayata geçirilen proje kapsamında, rafineride dört farklı noktada yapılan doluların tek bir

bölgede toplanması, emniyetli ve hızlı dolum gerçekleştirilmesi, tanker trafiğinin kaldırılması amacıyla yeni siyah ürün terminali tesis edilecektir. Raporlama döneminde terminal sahasında altyapı çalışmaları devam eden projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

İŞ DEVAMLILIĞI

Tüpraş'ın iş devamlılığı Türkiye ekonomisinin ihtiyaç duyduğu petrol ürünlerinin zamanında ve eksiksiz sağlanmasında hayati öneme sahiptir. Tüpraş, iş devamlılığını güvence altına almak adına risk değerlendirme, performans yönetim sistemleri ve sürekli iyileştirme çalışmaları yürütmektedir. Üretim planlaması; pazar koşulları, ürün talebi, ürün portföyü verimliliği projeksiyonları, rafineri konfigürasyonu ve hammadde temini gibi değişkenler çeşitli karar destek mekanizmalarının da yardımıyla değerlendirilerek gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş'ta Yeşil IT Uygulamaları

İzmit Rafinerisinin mevcut veri merkezi yeniden yapılandırılarak alanın daraltılması sağlanmıştır. Bu değişiklik sonucunda, veri merkezi içerisindeki soğutma maliyeti ciddi oranda düşürülürken odanın fiziksel güvenlik koşullarında iyileşme elde edilmiştir. Bunun yanında, uygulama alt yapısının VBLOCK sistemine geçişi gerçekleştirilerek altyapının daha esnek ve dayanıklı donanımlar üzerinde ve daha düşük maliyetle çalıştırılması sağlanmıştır.

Kısa, orta ve uzun vadeli üretim hedefleri farklı senaryolar ışığında belirlenerek hedeflere erişmek için gereken yatırım ve faaliyet planları hayata geçirilmektedir. Bu planların güvenli ve etkin bir biçimde yürütülmesi amacıyla rafinerilerin mekanik bütünlüğünü ve konfigürasyon gelişimini güvence altına alan uygulama ve yatırımlar gerçekleştirilmektedir.

Sistem ve Standartlar

Tüpraş faaliyetlerinin devamlılığının sağlanmasında bilişim sistemlerinin kesintisiz işlerliği büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, güvenli, esnek ve yedekli bilişim altyapıları oluşturulmaktadır. Bu altyapılar, mesleki bilgi ve tecrübe bakımından üst düzey yetkinliklere ve çeşitli sertifikasyonlara sahip bilgi sistemi yöneticileri tarafından yönetilmektedir. Tüpraş, raporlama döneminde de iş süreçlerinin entegrasyonu ve bilgi akışının iyileştirilmesine yönelik çeşitli projeler yürütmeye devam etmiştir. Bu kapsamda, raporlama döneminde Evrak Yönetim Sistemi (EYS) Politikasının güncellenmesi için bir proje başlatılmıştır. Öncelikle kalite gruplarının katılacağı bir günlük, ardından diğer birimlerin katılacağı bir günlük çalıştaylar düzenlenecek ve toplanan veriler kullanılarak hazırlanacak olan yeni politika yönetime sunulacaktır.

Tüpraş, iş süreçlerinde, yönetim sistemleri ve ürünlerde standardizasyonu sağlamak adına şirket içinde geliştirilmiş uygulamaların yanı sıra uluslararası kalite ve yönetim sistem standartları ve iş mükemmelliği modellerine başvurmaktadır. Tüpraş tüm faaliyetlerini ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminden oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir. Rafineri laboratuvarlarını ise ISO 17025 Standardı ile sertifikalandırmıştır. Ayrıca, bilgi varlıklarına yönelik tehlikelerin sürekli analiz edildiği, hangi risklere karşı hangi kontrollerin uygulanacağına karar veren ve bu kontrollerin doğru işletildiğini izleyen ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kullanılmaktadır. 2013 yılından beri işletilmekte olan Bilgi güvenliği yönetim sistemi yıl içerisinde, ISO 27001:2013 sürümüne yükseltilmiştir. Tüpraş, iyileştirme planlarını EFQM Mükemmellik Modeli kapsamında belirlemekte ve hayata geçirmektedir. Üretim, düzenleyici kuruluşlarca belirlenen standartlar doğrultusunda gerçekleştirilirken kalite kontrolleri rafinerilere bağlı, tamamı akreditasyon sertifikasına sahip Tüpraş laboratuvarları tarafından yürütülmektedir.

Tüpraş'ta yönetim sistemlerinin kontrolü Genel Müdürlük ve Rafinerilerde yapılan iç ve dış denetimlerle sağlanmakta olup uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda Düzeltici ve Önleyici Faaliyetler (DÖF) başlatılmaktadır. Ayrıca, her yıl Rafineri ve Genel Müdürlükte farklı birimlerden Tüpraş çalışanlarının denetçi olarak görevlendirildiği Entegre Yönetim Sistemi İç Denetimleri yapılmaktadır. Rafineri laboratuvarlarında proses ara ürün ve son ürün analizleri yapılarak, uygun spesifikasyonda ürünlerin üretilmesi sağlanmaktadır.

Afet ve Acil Durum Hazırlığı

Tüpraş'ta afet ve acil durum hazırlığı başta Acil Durum Yönetim Merkezi Standardı olmak üzere, Tüpraş Güvenlik Politikası, Güvenlik Yönetimi Standardı, Ulusal Marker ile İlgili Teknik Emniyet, Çevre ve Güvenlik Tedbirleri Standardı, Arama Kurtarma Standardı, Elektronik Güvenlik Sistemleri Prosedürü çerçevesinde çağdaş güvenlik yönetimi uygulamaları ile ulusal ve uluslararası güvenlik normları doğrultusunda yönetilmektedir.

Tüpraş, başta Türkiye'de yoğun olarak gözlenen sismik hareketler olmak üzere tüm olağanüstü koşul ve afetlere karşı uygulama ve planlarını hazır bulundurmakta ve sürekli geliştirmektedir. Bu doğrultuda, felaket kurtarma senaryolarının testlerini yürütmektedir. Üretimin aksamasına neden olabilecek diğer tüm sosyoekonomik durumlara karşı ise ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen miktarda petrol ürününü acil durum rezervi olarak her zaman hazır bulundurmaktadır. Bunun yanında, rafinerilerin teknik emniyet bütünlüğünü tehlikeye atabilecek ve ünitelerde majör üretim kaybına sebep olarak önemli boyutta finansal zararlara uğratabilecek

stokların emre amadeliliğini sağlamak ve kritik olmayan stokların tolere edilebilecek süre içinde temin edilmesine yönelik etkin stok ve depo planlanmalarının yapılması amaçlanmaktadır.

Rafineri yangınla mücadele sistemleri ve ekipmanları sürekli gözden geçirilmekte ve yeni yatırımlar yapılmaktadır. 2014 yılında devreye giren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi için iki adet ve İzmit Rafinerisi'nde iki adet olmak üzere toplam dört adet yangınla mücadele aracı alınmıştır. Yangın, Petrol Döküntülerine Müdahale tatbikatları düzenli olarak gerçekleştirilmekte, bu tatbikatlardan edinilen deneyimler paylaşılarak sistem sürekli iyileştirilmektedir.

Varlık Bütünlüğü

Tüpraş'ın operasyonel güvenilirliğini ve devamlılığını sağlamaya yönelik önemli uygulamalarından biri de varlık yönetimidir. Geliştirilen sistem ve süreçler sayesinde tüm taktiksel kararlar kesintiye uğramadan herhangi bir kalite ve uyumsuzluk sorunu yaşanmadan, insan sağlığı ve çevre emniyeti riske atılmadan hayata geçirilmektedir. Üretimin zamanında ve emniyetle

Siber Olaylara Müdahale Projesi

Proje kapsamında, endüstriyel ve kurumsal bilgisayar ağlarındaki güvenlik olaylarının kısa sürede tespit edilerek uzman ekipler tarafından uygun şekilde müdahale edilmesi planlanmaktadır. Proje, çeşitli ortamlardaki güvenlik olaylarının kayıtlarının toplanması, kayıtların 24 saat gerçek zamanlı olarak izlenmesi ve tespit edilen olaylara müdahale edilmesi süreçlerini içermektedir.

gerçekleştirilmesiyle mekanik ve operasyonel bütünlük sağlanmaktadır.

Tüpraş, 2016 yılında tamamlanacak olan Proses Emniyet Yönetim Sistemi çalışmalarına 2014 yılı itibarıyla başlamıştır. Bu çalışma ile etkileşimi olan ve birçok disiplini içeren 15 temel konuda mükemmellik seviyesine çıkılması ile şirket varlıklarının daha emniyetli kullanılarak rafineri proses emniyetinin daha iyi seviyelere çıkartılması hedeflenmektedir.

İŞYERİ KÜLTÜRÜ

Tüpraş çalışanlarına, insan haklarının korunup yüceltildiği, adil, eşitlikçi, katılımcı, güvenli ve sağlıklı bir iş ortamı sunmaktadır. Bunun yanı sıra, çalışanların kişisel ve mesleki gelişimini desteklemekte ve iş hayatı ile özel hayat arasındaki dengeyi korumaya özen göstermektedir. Tüpraş, işgücünü küresel rekabet ortamında kalıcı bir üstünlüğe dönüştürmek amacıyla çalışmaktadır.

İş Sağlığı Güvenliği Kurulları, Çalışan ve Sendika Temsilcilikleri gibi mekanizmalar aracılığıyla çalışanların karar, planlama, saha uygulaması ve performans değerlendirme süreçlerinde aktif rol üstlenmesi sağlanmaktadır.

Tüpraş, İnsan Kaynakları süreçlerini UNGC ve OHSAS 18001 gibi uluslararası normlar takip edilerek ve yasal düzenlemeler uyarınca şekillendirmektedir. Bu

çerçevede, insan onurunu, fiziki ve sosyal bütünlüğünü ön planda tutarken; süreci adil, objektif, sistematik yöntemlerle, risk ve fırsatların değerlendirildiği bir yaklaşımla yönetmektedir. Uygulamalar ve elde edilen performans sonuçları özenle takip edilmekte ve şirket içi ve bağımsız denetim süreçlerine tabi tutulmaktadır.

İnsan Hakları

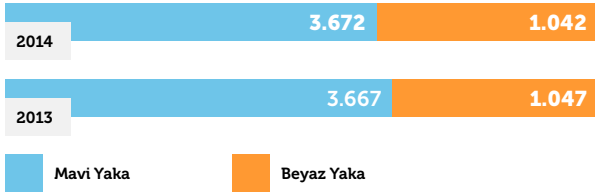
Tüpraş, tüm faaliyetlerinde UNGC ilkelerini benimser. Bu doğrultuda, evrensel insan haklarına uygun biçimde hareket eder, hiçbir koşulda insan hakları ihlallerine taraf olmaz, etki alanı içinde insan haklarının geliştirilmesi için destek verir. Tedarikçi ve iş ortaklarından da özdeş ilkeleri benimsemelerini bekleyen Tüpraş, iş ilişkilerinin kurulmasında ve sürdürülmesinde bu anlayışı titizlikle takip eder.

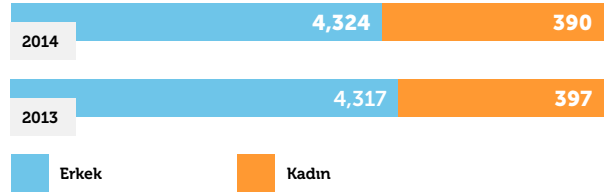
Tüpraş, İnsan Kaynakları süreçlerini UNGC ve OHSAS 18001 gibi uluslararası normlar takip edilerek yasal düzenlemeler uyarınca şekillendirmektedir.

Kategoriye Göre alışan Dağılımı

Cinsiyete Göre alışan Dağılımı

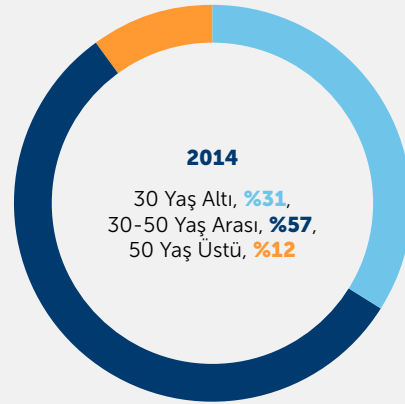
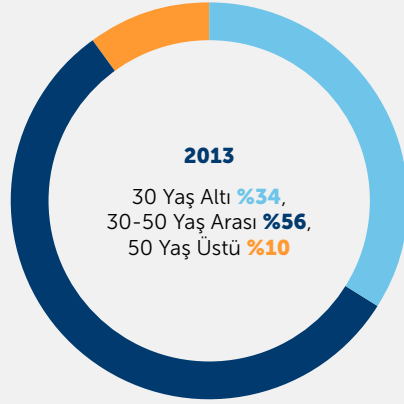
TÜPRAŞ, EVRENSEL İNSAN HAKLARINA UYGUN BİÇİMDE HAREKET EDER, HİÇBİR KOŞULDA İNSAN HAKLARI İHLALLERİNE TARAF OLMAZ, ETKİ ALANI İÇİNDE İNSAN HAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN DESTEK VERİR.

Türkiye'nin sendikalılık oranı en yüksek şirketlerinden biri olan Tüpraş'ta çalışanların sendikalaşma ve örgütlenme hakkı güvence altındadır. Çalışanlar yöneticilerinden izin almaksızın yasal çerçevede örgütlenmiş olmak şartıyla sendikaların, sivil toplum kuruluşlarının ve çeşitli girişimlerin kurucusu ya da üyesi olmakta özgürdür. Sivil toplum anlayışı ve örgütlü hareket etme bilinci Tüpraş'ın organizasyonel gelişiminde önemli bir rol oynamakta, çalışanların sivil toplum kuruluşlarına katılımı desteklenmektedir. Tüpraş'ta 2014 yılı itibariyle sendikalılık oranı %77 düzeyinde olup, mavi yaka çalışanların tamamı toplu iş sözleşmesi kapsamındadır. Dönem içerisinde, 35 Tüpraş çalışanı sendika yönetiminde görev almıştır. Tüm beyaz yakalı çalışanlar belirsiz süreli iş akdi kapsamında görevlerine devam ederken raporlama döneminde 12 çalışan belirli süreli iş akdi ile görev yapmıştır. Sektörel niteliklerden ötürü yarı zamanlı ya da mevsimlik çalışan bulunmamaktadır.

Tüpraş, faaliyetleri kapsamında zorla ve zorunlu çalıştırma, çocuk istihdamı gibi uygulamaların ya da bu uygulamaları

Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

Sivil toplum anlayışı ve örgütlü hareket etme bilinci Tüpraş'ın organizasyonel gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır.

Güvenlik ve İnsan Hakları

Tüpraş rafinerileri ve çalışanların sosyal yaşam sahalarının güvenliği, ilgili yasalar ve şirket güvenlik prosedürleri çerçevesinde mesleki eğitimden geçirilmiş özel güvenlik personeli tarafından yürütülmektedir. Güvenlik personelinin tamamına işe başlamadan önce şirket güvenlik prosedürleri ve insan hakları konularını da içeren mesleki eğitim verilmektedir. Periyodik olarak tekrarlanan eğitimler ile güvenlik personelinin mesleki bilgi, beceri ve davranışları geliştirilmektedir. 2014 yılında, 304 güvenlik görevlisine toplam 3.247 kişi/saat eğitim verilmiştir.

çağırıştırabilecek durumların yaşanmasına izin vermez. İş ortağı ve tedarikçilerin de bu ilkeleri benimsemesi zorunlu olup, söz konusu ilkeler hizmet ve ürün satın alma sözleşmelerinde açıkça düzenlenmekte ve tedarikçi ziyaretleriyle denetlenmektedir.

Tüpraş çalışanlarına, kendilerine yönelik uygulama ve işlemlerde adil ve eşit muamele taahhüt edilir. İşe alımdan başlayarak iş akdinin tamamlanmasına kadar tüm süreçler objektif kriterler temel alınarak belirlenir. Cinsiyet, yaş, din, etnik köken veya herhangi başka bir kişisel özellik nedeniyle ayrımcılık ya da farklı bir muamele yapılmaksızın tüm çalışanlara eşit olanaklar sunulur.

Eşit işe eşit ücret, Tüpraş ücretlendirme politikasının ana ilkelerinden biridir. Tüpraş'ın iş değerlendirme ve kademelendirme esasına dayalı ücretlendirme politikası gereği fazla mesai, performans primi ve benzer

ödemelerle birlikte farklılıklar oluşmakla birlikte, tüm çalışanlara aynı işi yaptıkları sürece eşit ücret ödenmektedir. Ücret artışlarında, ücret piyasa araştırmaları ve performans değerlendirme sonuçları göz önünde bulundurulmaktadır.

Tüpraş, kadın istihdamını ve kadın üst düzey yönetici sayısını artırmak amacıyla Holding tarafından imzalanan İş'te Eşitlik Bildirgesi çerçevesinde hareket etmektedir.

Ayrıca, rafinaj sektöründe kadın istihdamını teşvik etmek için mesleki eğitim ve staj olanakları sunmakta, doğum izni süreleri gibi yasal haklar kadın çalışanlarını lehine genişleterek uygulanmaktadır. Tüpraş Sosyal Tesisleri'nde çalışan çocuklarına yönelik bakım, eğitim, sosyal, sportif ve kültürel aktivite olanakları sunulmaktadır. 2014 yılı itibarıyla Tüpraş işgücününün %8,3'üne denk gelen 390 kadın çalışan istihdam edilmektedir.

Çalışanlara Sunulan Olanaklar

Tüpraş çalışanları sektör genelinde rekabetçi ölçüde ücretlendirilmektedir. Ücretlendirme Politikası gereği, pazar araştırmalarıyla elde edilen sektör rakamları baz alınarak çalışanlar ortalama düzeyin üzerinde ücretlendirilmektedir. Raporlama dönemi itibarıyla mavi yakalılar için minimum baz ücret asgari ücretin 2,6 katı, beyaz yakalılar içinse 4,2 katıdır. Baz maaşlarının yanı sıra Tüpraş çalışanları performans dayalı prim uygulamasıyla da ek gelir elde etmektedir.

Tüpraş çalışanlarının tamamı resmi sosyal güvenlik sistemi kapsamındadır. Bunun yanında, Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı tarafından yönetilen bir fon aracılığıyla isteğe bağlı emeklilik ve özel sağlık sigortası olanaklarından yararlanmaktadır. Uygulanan sağlık sigortası programından çalışan aileleri de faydalanabilmektedir. Vakıf üyesi

olarak isteğe bağlı emeklilik sigortası uygulamasından 35 yaşın altındaki kapsam dışı çalışanlar zorunlu olarak, tüm kapsam içi çalışanlar ile 35 yaş üstü kapsam dışı çalışanlar ise isteğe bağlı olarak faydalanmaktadır. Vakıf tarafından her yıl çalışan ücretleriyle orantılı olarak belirlenen çalışan katkı paylarının yarısı Tüpraş tarafından işveren katkı payı olarak fona ödenmektedir. 2014 yılında, Tüpraş 54,94 milyon TL tutarında işveren katkı payı ödemiştir. Fon, üyelik boyunca çeşitli durumlara karşı risk teminatı vermekte ve üyelikten ayrılma ya da emeklilik durumunda, toplu ya da aylık tahsis şeklinde ödeme yapmaktadır. Tüm Tüpraş çalışanları,

ihtiyaçları doğrultusunda lojman olanaklarından yararlanabilmektedir. Konut tahsisi yapılırken öncelik tesislere yakın olmaları açısından teknik personele verilirken çalışan kıdemi bir öncelik unsuru değildir. Lojman imkânının yanı sıra çalışanların ve ailelerin sosyal yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tesis, sosyal aktivite, eğitim ve spor olanakları da bulunmaktadır. Koç Ailem Programı kapsamında, Tüpraş çalışanları Koç Topluluğu şirketlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden emeklilik hayatları boyunca avantajlı olarak faydalanmaktadır. Tüpraş, çalışanlara sunulan olanakların daha esnek ve ihtiyaca yönelik hale getirilmesi için çalışmalar yürütmektedir.

Çalışan Gelişimi

Tüpraş, kalıcı rekabet üstünlüğünün gelişmiş ve nitelikli işgücüyle oluşacağına duyduğu inançla en önemli yatırımını insana yapmaktadır. Bu doğrultuda, çalışanlarının mesleki ve kişisel gelişimini desteklemek adına performans değerlendirme, kariyer planlama ve eğitim uygulamaları hayata geçirmektedir. Bunun yanında, çalışanların Tüpraş'a bağlılığını ve memnuniyetini artırmak için çalışanların beklenti ve önerileriyle şirket yönetiminde söz sahibi olmalarını sağlayacak katılım süreçleri oluşturulmakta, çalışanlardan gelen beklenti ve öneriler doğrultusunda

çalışma ortamı geliştirilmekte ve sosyal yaşam standartları yükseltilmektedir.

Performans ve Kariyer Yönetimi

Tüpraş çalışanlarının performansı yıllık olarak değerlendirilmektedir. Beyaz yakalı çalışanların performans değerlendirmesinde çok boyutlu hedef sistemiği kullanılmaktadır. Bu kapsamda, yıl içinde düzenlenen görüşmelerle hedef tespiti yapıp gerçekleştirme kontrolleri takip edilirken yıl sonunda organize edilen görüşmelerle çalışanlara dönemsel performans sonuçlarına yönelik geri bildirim sağlanır. Bunun yanında, mavi yakalı çalışanlara da şirket üst yönetimi tarafından dönem sonuçları ve gelecek dönem hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlanır.

Performans Değerlendirme Sistemi'ne bağlı olarak yürütülen Kariyer Planlama süreçleriyle gelecek dönemlerde Tüpraş yönetiminde rol üstlenecek çalışanların gerekli yetkinliklerle donatılması amaçlanmaktadır. Raporlama döneminde, Yetenek Yönetimi süreci ile ilgili bilgilendirme kılavuzları hazırlanmış ve bölüm yöneticileriyle paylaşılmıştır. 2013 yılında belirlenen şirket içindeki kritik roller, bölüm yöneticileri tarafından gözden geçirilmiş ve bu rollere yedek çalışanlar belirlenmiştir. Bu sayede, İnsan Kaynakları planlamasının yapılması ve uygun yedeklerin yetiştirilmesi için bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu çalışma, insan kaynağının daha etkin ve doğru şekilde kullanılması, gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi, terfi ve atamalarda objektif kriterler kullanmak adına yol gösterici olmuştur.

Mesleki ve Kişisel Gelişim

Tüpraş, sektörde rekabet gücünün artırılmasında önemli bir yer tutan

İç Koç Yetiştirme Programı

Koç Holding'in girişimiyle, koçluk uygulamalarının ve koçluk kültürünün Topluluk içinde yaygınlaştırılması amacıyla 2012 yılından beri uygulanan İç Koç Yetiştirme Programı kapsamında raporlama döneminde 32 çalışan iç koçluk hizmeti alırken, 2 çalışan da koçluk eğitimlerine katılarak koçluk havuzuna dâhil olmuştur. Bu çalışanlar da 2015 yılında diğer Topluluk şirketlerinde iç koçluk hizmeti vermeye başlayacaktır.

çalışanlarının mesleki ve kişisel yetkinliklerinin geliştirilmesi için çeşitli eğitim çalışmaları yürütmektedir. Bu çalışmalar kapsamında, işe alımla birlikte verilen ve periyodik olarak tekrarlanan oryantasyon eğitimlerinin yanı sıra tüm çalışanlara iş süreçleri ve kariyer planlama çalışmaları sonuçları doğrultusunda özelleştirilmiş eğitim imkanları sunulmaktadır. Eğitim programları, çalışanlara eşit fırsat sağlama ilkesi kapsamında yönetilmektedir.

Çalışanların üretim, bakım, teknik kontrol ve emniyet, çevre, kalite konularında sahip olması gereken teknik yetkinlikler belirlenerek bu yetkinliklerin değerlendirme süreçleri ve eğitimler ile bağdaştırılması sağlanmaktadır. Raporlama döneminde, toplam 388.696 kişi*saat eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş olup çalışan başına düşen ortalama eğitim saati 82'dir. Dönem içinde her mavi yakalı çalışan ortalama 81 saat, her beyaz yakalı çalışan ortalama 89 saat eğitim almıştır. Diğer taraftan erkek çalışanlar yıl içinde ortalama 83 saat eğitim alırken kadın çalışanlara 80 saat eğitim olanağı sağlanmıştır.

Tüpraş'ın, üniversitelerle yaptığı anlaşmalar doğrultusunda rafine sektörünün teknik, operasyonel ve finansal alanlarına yönelik uzmanlık sağlayan yüksek lisans programları oluşturulmuştur. Tüpraş çalışanları kariyer programlarının bir uzantısı olarak yüksek lisans eğitimi alırken, bu programlardan akademik eğitimlerine devam etmek isteyen öğrenciler de yararlanabilmektedir. 2014 yılında üst yönetim pozisyonları için yüksek potansiyel sahibi olarak değerlendirilen çalışanların Koç Üniversitesi Executive MBA programına katılımları sağlanmıştır.

Çalışan Katılımı

Tüpraş'ın katılımcı yönetim anlayışı doğrultusunda çalışanlar, şirket faaliyetleri ile yakından ilgilenen ve şirket gelişimine odaklanan sorumlu bireyler olarak görülmektedir. Bu doğrultuda çalışanlar,

İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları ve Kalite Yönetimi Çalışma Grupları, çeşitli iletişim araçları ve uygulamaları aracılığıyla görüş ve önerilerini şirket üst yönetimine sunabilmektedir. Bu araçların başında en geniş katılımın sağlandığı Tüpraş Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (TTÖS) ve Rafine Öneriler Sistemi (RÖS) bulunmaktadır.

TTÖS vasıtasıyla çalışanların şirket başarısına katkı sağlayan davranış ve çabaları ödüllendirilerek çalışan motivasyonu ve bağlılığı artırılmaktadır. RÖS aracılığıyla ise çalışanların iş süreçleri ve şirket uygulamaları hakkında iyileştirme önerileri geliştirilmesi desteklenerek yaratıcılık ve katılımları

Eğitim	2014
Eğitim Katılımcı Sayısı	16.833
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	11.052
Beyaz Yaka	5.781
Cinsiyet Bazında	
Kadın	2.026
Erkek	14.807
Toplam Eğitim Saati (kişi*saat)	388.696
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	296.125
Beyaz Yaka	92.571
Cinsiyet Bazında	
Kadın	31.172
Erkek	357.524
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati	82
Kategori Bazında	
Mavi Yaka	81
Beyaz Yaka	89
Cinsiyet Bazında	
Kadın	80
Erkek	83

teşvik edilmektedir. RÖS sayesinde 2014 yılında, 489 Tüpraş çalışanı yeni uygulama önerisi getirirken bunlardan 30 tanesi yıl içinde uygulanmaya başlanmıştır. Tüpraş, çalışanların iş ortamı hakkındaki görüşlerinin elde edilip iyileştirme alanlarının belirlenmesi amacıyla çalışan memnuniyeti ve bağlılığı anketleri yürütmektedir.

2014 yılında gerçekleştirilen çalışmada, Tüpraş geneli çalışan memnuniyeti %57,32 olarak ölçülürken çalışan bağlılığı endeks puanı 56 olarak ölçülmüştür. Çalışan memnuniyetini ve bağlılığını artırmak amacıyla beyaz yaka ve mavi yaka çalışanlar için paylaşım ve iletişim ortamlarının çoğaltılması planlanmaktadır.

Tüpraş, çalışanlarını sosyal yaşamda aktif rol almaları ve toplumun gelişiminde sorumlu bireyler olmaları için teşvik eder.

Tüpraş çalışanları çevre, eğitim, kültür-sanat, spor, sosyal yardım ve birçok farklı konuda örgütlenerek topluma katkı sağlarlar. Tüpraş, çalışanların girişimlerini Tüpraş Sosyal Etkinlik Kulüplerine dönüştürmelerini sağlayarak desteklemektedir. 2014 yılında 269 Tüpraş çalışanı, gönüllü faaliyetlere katılmış olup yerel halk, iş ortakları ve tedarikçilerin de verdiği destekle gönüllü sayısı 680 olmuştur.

En Başarılı Koçlular

On bir yıldır devam eden En Başarılı Koçlular yarışmasında Tüpraş çalışanları 2014 yılında da ödüllendirildi. Tüpraş'ı temsil eden projeler arasında Yaratıcı ve Yenilikçiler (Beyaz Yaka) kategorisindeki "Membran Deaeratör ile Enerji Kazanımı Projesi" ile işbirliği Geliştiriciler (Mavi Yaka) kategorisindeki "Planlı Duruş Sürecinin Yönetimi Projesi" birinci seçildi.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Tüpraş, çalışanları başta olmak üzere iş sahasında bulunan tüm paydaşların sağlık ve emniyeti üst düzey güvenlik koşullarıyla sağlanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği Tüpraş Entegre Yönetim Sistemi ve SEÇ Politikası çerçevesinde yönetilmekte olup faaliyetler OHSAS 18001 Standardı'na uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

Düzenli aralıklarla gerçekleştirilen bağımsız denetimlerle Enregre Yönetim Sistemi'ne dâhil olan OHSAS 18001 sertifikasyonu yenilenmektedir.

Tüpraş'ta bulunan 5 İSG komitesinde 21'i çalışan temsilcisi olmak üzere 35 üye görev almaktadır. Bu sayı yasal olarak oy kullanma yetkisini göstermekle birlikte komitelere 150'ye yakın katılım

sağlanmaktadır. Katılımcılar arasında asil üyelerin yanı sıra müteahhit yetkilileri, tüm birim yöneticileri ve birimlerden temsilciler yer almaktadır.

Tüpraş, çalışanlarının ve müteahhit firma çalışanlarının güvenliğine yönelik bilinç ve bilgi düzeyini artırmak adına düzenlediği eğitim faaliyetlerine raporlama döneminde de devam etmiştir. 2014 yılında, Tüpraş ve müteahhit firma çalışanlarından 9.407 kişiye toplam 107.778 kişi*saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir.

İş Güvenliği

Tüpraş iş sağlığı ve güvenliği süreçlerini sürekli öğrenme anlayışıyla yöneterek iş güvenliği risklerini minimum düzeye indirmekte ve muhtemel risklere karşı hazırlık halini güçlendirmektedir. Güvenlik risklerinin bertarafında Risk Değerlendirme Tablosu (RDT), Tehlike ve Etkileri Yönetim Süreci (TEYS), Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama

(OSAR), Tüpraş Takip Sistemi (TTS), Mütahhit SEÇ Yönetim Sistemi gibi şirket içi ve uluslararası standart, risk değerlendirme sistematiği ve çalışma prosedürü takip edilmektedir.

Tüpraş'ta iş güvenliğinin sağlanması adına etkin analiz ve öğrenme prosedürleri gerçekleştirilmektedir. Tüpraş çalışanlarının ve mütahhit çalışanlarının katılımı ile her ay düzenli olarak gerçekleştirilen "Bu Kazaları Önleyemez miydik?" toplantılarında yaşanan kazalar ve ucuz atlatmalar paylaşmakta, nelerin daha iyi yapılabileceği anlatılmaktadır. Ayrıca haftalık olarak hazırlanan "Emniyet Konuşması" ile tüm rafineri birimleri ve mütahhit firmalar çalışanları bilgilendirmektedir. Emniyet konuşmalarında, Tüpraş'ta ve dünyada yaşanan kazalar ve ucuz atlatmalar paylaşmakta, sağlık ve emniyet konularında genel bilgilendirmeler yapılmaktadır. "Haftalık Kaza Paylaşımları" Tüpraş genelinde

Tüpraş iş sağlığı ve güvenliği süreçlerini sürekli öğrenme anlayışıyla yöneterek iş güvenliği risklerini minimum düzeye indirmektedir.

Rafineri Müdürlerinin öncülüğünde tüm çalışanlar ile paylaşmakta, böylelikle diğer rafinerilerdeki olaylar ve haftalık emniyet konuları hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Rafinerilerde olumlu emniyet davranışlarını desteklemek, genel emniyet farkındalığını artırmak, emniyetsiz davranışı düzeltmek ve kaza potansiyelini azaltmak amacıyla, "Görünür Liderlik" uygulaması kapsamında Tüpraş yöneticilerinin de katıldığı davranış odaklı emniyet turları gerçekleştirilmektedir.

İş Sağlığı

Tüpraş, çalışanlarının mesleki ve genel hastalıklara karşı korunmasını, böylelikle iş sürekliliğinin sağlanmasını hedeflemektedir. Bu amaçla çalışanlar, periyodik sağlık kontrolünden geçirilmekte, sağlık hizmetleri ve aşılama gibi önleyici tedbirler alınmaktadır. Alınan tedbirler sonucunda raporlama döneminde Tüpraş ve mütahhit firma çalışanları arasında mesleki hastalık vakası meydana gelmemiştir. Çalışanların bulunduğu ortamdan

kaynaklanabilecek sağlık tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelere bağlı risklerin değerlendirilmesi amacıyla tüm rafinerilerde Sağlık Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yürütülmektedir. SRD çalışmalarında sahaya özgü kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik unsurlar detaylı olarak incelenmektedir. Gerçekleştirilen eğitim faaliyetleriyle Tüpraş çalışanların sağlıklı yaşam ve önleyici tedbirler konusunda bilgilenmesi sağlanmaktadır. Bu eğitimlerden çalışanların yanında aileleri ve mütahhit firma çalışanları da yararlanabilmektedir. Raporlama döneminde, Batman Rafineri Müdürlüğünde, 948 mütahhit çalışanına ve 71 stajyer öğrenciye meslek hastalıkları hakkında ikişer saat; İzmir Rafinerisinde şirket dışı uzman bir hekim tarafından 366 çalışana, genel sağlık ve çalışanlarda omurga-bel-boyun sağlığı, kalp, göz, ofiste ergonomi, stres yönetimi, böbrek sağlığı gibi rafineri çalışanlarını ilgilendiren konularda birer saat eğitim seminerleri verilmiştir.

	2010	2011	2012	2013	2014
Kaza Sıklık Oranı	1,7	2,2	1,5	1,1	1,6
Kaza Şiddet Oranı	57	83	289	26	308
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	1	0	2

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri	2014
Katılımcı Sayısı- Tüpraş Çalışanı	4.320
Katılımcı Sayısı- İş Ortağı Çalışanı	5.0875
Eğitim Saati- Tüpraş Çalışanı (kişi*saat)	67.088
Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanı (kişi*saat)	40.690

Tüpraş, daha az enerji ve emisyonla daha fazla ham petrol işlenmesini hedefleyen bir çevre yönetimi benimsemektedir.

ENERJİ VE İKLİM

Yenilenebilir ve alternatif bazlı enerji kaynaklarına yönelik olumlu gelişmelere rağmen enerji talebinin karşılanmasında konvansiyonel enerji kaynaklarına olan ihtiyacın gelecekte de uzun bir süre devam edeceği öngörülmektedir. Bir yandan da, iklim değişikliği günümüzde insanlığın karşı karşıya kaldığı en büyük sorunların başında gelmektedir. İnsan sağlığı ve ekosistemler üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle son yıllarda uluslararası gündemin üst sıralarında yer almaya başlamıştır. Tüpraş, faaliyetlerini enerji ve iklim konusunda üzerine düşen sorumluluğun bilinciyle sürdürmektedir.

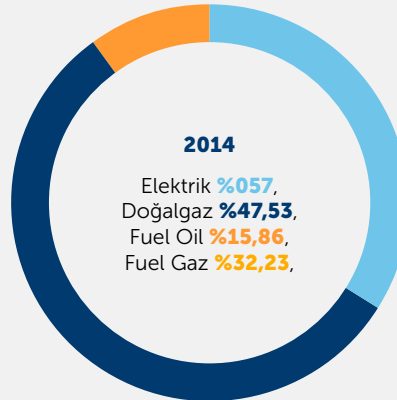
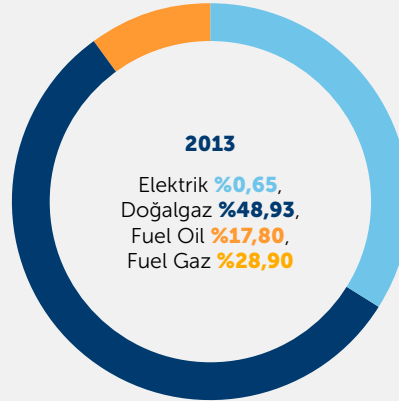
Enerji Yönetimi

Rafinaj sektöründe üretim, enerji yoğun süreçlerle gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, yüksek enerji tüketimi ve buna bağlı olarak yüksek emisyon değerleri ortaya çıkmaktadır. Enerji ve emisyon miktarı, işlenen ham petrol miktarındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmektedir. Tüpraş, daha az enerji ve emisyonla daha fazla ham petrol işlenmesini hedefleyen bir çevre yönetimi benimsemektedir. Gerçekleştirdiği enerji verimliliği çalışmalarıyla üretimden kaynaklanan çevresel etkileri azaltmakta, bu durum karlılık üzerinde de olumlu etki yaratmaktadır. Tüpraş, işlenen ham petrol miktarında gerçekleşen %7'lik

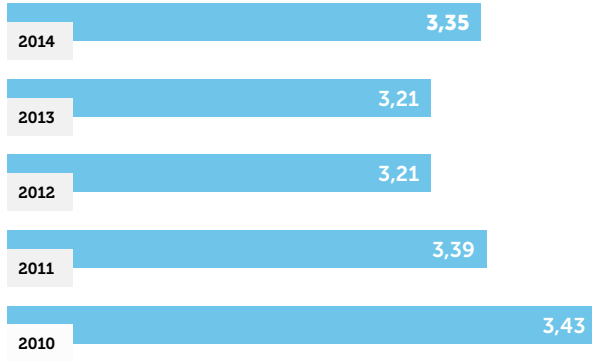
düşüşe bağlı olarak ve enerji verimliliği çalışmaları sayesinde 2014 yılında toplam enerji tüketiminde 2013 yılına kıyasla %3 oranında iyileştirme gerçekleştirmiştir. Buna göre, Tüpraş 2014 yılı faaliyetlerinde 66.529 TJ doğrudan, 505 TJ dolaylı olmak üzere toplam 67.034 TJ enerji tüketimi gerçekleştirmiştir. İşlenen ham

petrol başına enerji tüketimi 3,35 GJ/ton düzeyinde olurken, Solomon Enerji Yoğunluk Değeri (EII) 102,1'den 101,6'ya düşürülmüştür. Karayolu taşımacılığı Tüpraş akaryakıt ürünlerinin rafineriler ve satış terminaleri arasındaki lojistiğin en büyük kısmını oluşturmaktadır. Bununla birlikte Tüpraş, demiryolu lojistiği

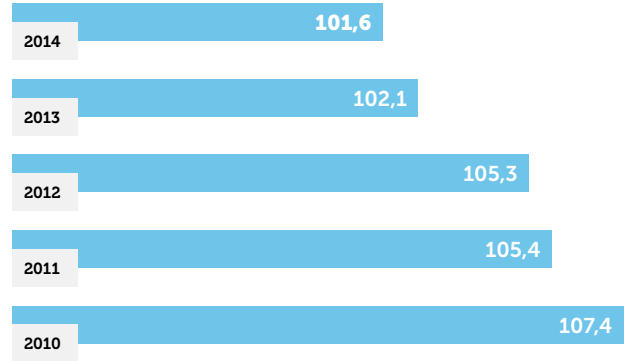
Kaynaklarına Göre Enerji Kullanım Oranı (%)

İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)

Tüpraş Eİİ Performansı

uygulamasıyla ürünlerin karayolu trafiği oluşturmadan daha emniyetli bir biçimde taşınmasını ve çevresel etkinin azaltılmasını sağlamaktadır. RUP projesi kapsamında alınan vagonlar ile Tüpraş vagon parkı 443 adede ulaşmıştır. Bununla birlikte, 2013-2014 yıllarında demiryollarında yapılan modernizasyon çalışmaları nedeniyle

	Proje Sayısı	Enerji Tasarrufu (TJ)	Emisyon Tasarrufu (ton CO2e)
2010	65	3.155	308.600
2011	92	3.053	316.955
2012	97	5.255	348.173
2013	40	2.841	189.019
2014	22	1.772	126.442

Buhar Güç Optimizasyonu Tasarruf Projesi

Raporlama döneminde Kırıkkale ve İzmit rafinerilerinde Buhar Güç Optimizasyonu Tasarruf Projesi yürütülmüştür. Enerji optimizasyon çalışmaları kapsamında Kırıkkale Rafinerisi'nde dışarıdan alınan import elektrik miktarı artırılmış ve türbinden çekilen kondanse miktarı buna bağlı olarak azaltılarak rafineri ortalama elektrik maliyeti düşürülmüştür. İzmit Rafinerisi'nde ise türbinli ve elektrikli ekipmanlarda değişimler ve kazan veya alternatör yüklerinin gözden geçirilmesi ile işletme maliyetleri düşürülmüştür. Projeye, dönem içerisinde iki rafineride toplam 68,3 bin Gcal enerji tasarrufu sağlanmıştır.

TÜPRAŞ, 2017'DE AVRUPA'DA DÜŞÜK EMİSYONA SAHİP RAFİNERİLER KATEGORİSİNE GİRMEYİ HEDEFLEMEDİR.

kullanılan bazı hatlar devre dışında kalmış ve demiryolundan yapılan lojistik faaliyetleri zaruri bir şekilde azalmıştır. 2014 yılında toplam lojistik operasyonunun %8'ini oluşturan 212.383 ton ürün demiryolları aracılığıyla taşınmıştır.

Enerji Verimliliği Projeleri

Tüpraş, enerji verimliliği projeleri ile kalite ve performansı düşürmeden mevcut enerji kayıplarının önlenmesi yoluyla tüketilen enerji miktarını en aza indirmeyi ve 2017'de Avrupa'da düşük emisyonlu rafineriler kategorisine girmeyi hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, dünyada enerji tasarrufu ile ilgili olarak uygulanan tüm ileri teknolojiler ve programlar takip edilmektedir. Tüpraş, raporlama döneminde iş süreçlerinde enerji verimli ekipmanların tercihi, süreç iyileştirmeleri ve enerji kayıplarının önlenmesine yönelik hayata geçirdiği 22 enerji verimliliği projesi sayesinde enerji tüketiminde 1.772 TJ, sera gazı emisyonlarında ise 126.442 ton CO₂e tasarruf elde etmiştir.

İklim Değişikliği

Küresel bir sorun olan iklim değişikliği rafinaj sektörü için önemli riskleri beraberinde getirmektedir. Artan küresel emisyon miktarına bağlı

Fırınlarda Online Kimyasal Temizlik Projesi

İzmir Rafinerisi'nde hayata geçirilen proje kapsamında, fırınlarda zamanla biriken kirliliklerin giderilmesi yöntemi ile ısı transferini artırmak için kimyasal yıkama yapılmaktadır. Tüpler üzerinde oluşan karbon ve diğer depozitlerin fırın devrede iken uzaklaştırıldığı online kimyasal temizlik projesi sayesinde 55,2 bin Gcal enerji tasarrufu elde edilmiştir.

Isıl Entegrasyon ile Enerji Kazanımı Projesi

İzmit Rafinerisi'nde yürütülen proje kapsamında, ham petrol ve dizel kerosen kükürt giderme ünitelerinde yeni ısı değiştirici ilaveleri ile fırın yüklerinde düşüş sağlanarak 79,5 bin Gcal enerji tasarrufu sağlanmıştır.

olarak iklim değişikliğinin de etkileri zamanla artmakta, hammadde tedariğinden üretimine kadar çeşitli zorluklar doğabilmektedir. Bu durum, iklim değişikliğinin yol açtığı çevresel, finansal ve sosyal riskleri yönetebilmek adına rafinaj şirketlerinin üretim süreçlerinde ve ürün portföyünde iklim dostu teknolojilere ağırlık vermelerini gerekli kılmaktadır. Bu alandaki çalışmalara erkenden başlanması düşük karbon ekonomisinin yarattığı fırsatlardan faydalanmayı da kolaylaştıracaktır.

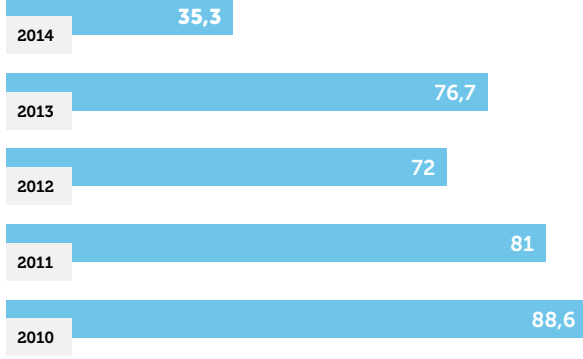
Tüpraş, enerji verimliliği çalışmalarıyla üretim süreçlerinden, çevre dostu teknoloji ve uygulamalarla operasyonel süreçlerinden, ürün spekti yatırımları ve ArGe çalışmalarıyla da tüketim süreçlerinden kaynaklanan sera gazı emisyon miktarının düşürülmesi için çalışmaktadır.

Ayrıca Tüpraş, İklim değişikliğine yönelik ulusal ve uluslararası gelişmeleri yakından takip etmektedir. Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere yetkili otoritelerin gerçekleştirdiği proje çalışmaları ve toplantılarına katılım sağlamaktadır.

Amin Üniteleri ile LP Buhar Tasarrufu Projesi

İzmit ve İzmir Rafinerileri amin rejenerasyon ünitelerinde LP buhar tüketilmektedir. 2014 yılında yürütülen proje kapsamında gerçekleştirilen operasyonel iyileştirmeler ile LP buhar tüketimi azaltılarak enerji tasarrufu sağlanmıştır. Amin rejenerasyon buhar tasarrufu projesi ile 38,7 bin Gcal enerji tasarrufu elde edilmiştir.

Atık Geri Kazanım Oranı (%)

ÇEVRE YÖNETİMİ

Tüpraş, temel olarak kaynak verimliliğinin sağlanması, üretim süreçlerinden kaynaklanan emisyon, atık ve diğer çevresel etkilerin düşürülmesi, yasal düzenlemelere uyumun korunması bileşenlerini içeren bir çevre yönetim anlayışı benimsemektedir. Bir yandan Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu petrol ürünleri ihtiyacını eksiksiz karşılarken bir yandan da çevresel etkiyi minimum düzeyde tutarak gelecek nesillerin yaşam kalitesinin korunması için çalışmaktadır.

Tüpraş çevre yönetimi, Çevre Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Sektörel açıdan kritik öneme sahip olan enerji yönetimine yönelik konular ise Enerji Yönetim Müdürlüğü'nün sorumluluğundadır. Rafinerilerde çevre yönetimi Çevre Yönetim Birimleri ve Enerji Yöneticileri tarafından yürütülmektedir. Tüpraş çevre yönetimi risk analizine dayalı, şirket içi ve uluslararası standartlarla

şekillenen sistemlere dayanmaktadır. Sürekli olarak takip edilen uygulama ve performans sonuçları iç denetim süreci kapsamında olup Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetimi, yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerle Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Böylelikle, takip edilen sistemler ve sonuçlar şirket içi ve şirket dışından çok sayıda kuruluş tarafından çapraz olarak değerlendirilmektedir.

Tüpraş faaliyet tesislerinin tamamı ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı ve ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardı ile belgelendirilmiştir. Tüpraş'ın temel çevresel etki alanı olan enerji tüketimi ve sera gazı emisyonlarının etkin takibini sağlamak adına hesaplama kriterleri oluşturulmuş ve bu kriterler tüm tesislerde uygulanmaya başlanmıştır.

Su Yönetimi

Tüpraş, su kaynaklarının korunmasına yönelik benimsediği sorumlu yaklaşım dahilinde, verimlilik ve geri kazanım uygulamalarıyla taze su kaynağı kullanımının, üretim süreçlerinden doğan atık suyun ve deşarj kalitesinin yasalarda belirtilen normların da üzerine çıkararak çevresel etkinin azaltılması için çalışmaktadır. Bu sayede, bir yandan operasyonel verimliliğini artırırken diğer

yandan su kaynakları ve doğal alıcı ortamın biyoçeşitlilik değeri üzerinde olumsuz etki yaratmadan operasyonlarını yürütebilmektedir.

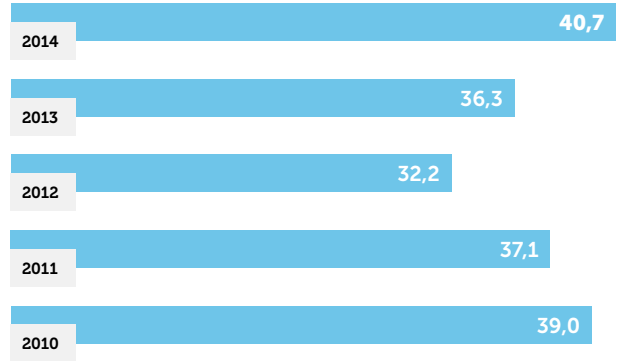
Atık suyun arıtım sonrası geri kazanımı uygulaması ise İzmit ve İzmir olmak üzere iki büyük rafinerimizde hayata geçirilmiştir. İzmit Rafinerisi'nde belediyenin arıtılmış atık suları, ileri düzeyde arıtmaya tabi tutularak rafineri proseslerinde kullanılabilir nitelikte su elde edilmektedir. Geri kazanım projelerinin daha fazla yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Tüpraş, raporlama döneminde yürüttüğü çalışmalarla 2013 yılına kıyasla %8,2 oranında iyileştirme sağlayarak su tüketimini 17,8 milyon m³ olarak gerçekleştirmiştir. İşlenen ham petrol başına su kullanım oranı ise 2013 yılındaki 0,9 m³lük düzeyini korumuştur. Ham su çekiminin %97'si yüzey kaynaklarından karşılanırken kalan %3'lük kısmı şebeke suyu oluşturmaktadır. Raporlama döneminde yer altı suyu kullanımı gerçekleşmemiştir. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi 2014 yılında da su geri kazanım çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çalışmalar sayesinde Tüpraş faaliyetlerinde kullanılan toplam su miktarı %40,7 oranında geri kazanılmış su ile sağlanırken toplam 12,2 milyon m³ su geri dönüştürülmüştür.

2013-2014 yılı AB Çevre Ödülleri Türkiye programında Tüpraş "Membran Deaerator Soğuk Kazan Besleme Suyu ile Enerji Geri Kazanımı" projesi ile Türkiye finalisti olarak ülkemizi AB çevre ödülleri temsil etme hakkına sahip olmuştur.

İşlenen Ham Petrol Başına Su Tüketimi (m³/ton)

Su İhtiyacının Geri Kazanım ile Karşılama Oranı (%)

Ham su tüketim değerlerinin sınırlandırılmasında su geri kazanım yöntemi izlenirken, su geri kazanım performansının artırılmasında ise atık su arıtma tesislerinde gerçekleştirilen uygulama ve yatırımlar önemli bir paya sahiptir.

Bu çalışmalarla üretime döndürülmek üzere geri kazanılan su miktarı yükselirken deşarj edilen atık su, ilgili yasal mevzuatta belirtilen limit değerlerin çok altında kirlilik yüklerine ulaştırılarak doğal alıcı ortama deşarj edilmektedir. Bu kapsamda Tüpraş Rafinerileri, 2014 yılında 10,2 milyon m³ atık suyu, yasal izinlerde belirtilen limit değerlere ve doğal alıcı ortama uygun olarak deşarj etmiştir.

Atık Yönetimi

Tüpraş atık yönetimi ulusal mevzuatta yer alan ve Tüpraş portalından takip edilen yasal gereklilikler doğrultusunda yönetilmekte olup, bununla beraber uluslararası en iyi uygulamalar takip edilmektedir. Atığın oluşumundan depolanmasına, taşınmasından bertaraf edilmesine kadar geçen tüm süreçlerin takibi, ilgili yasa ve düzenlemelere uygunluğunun kontrolü ve raporlanması Atık Yönetim Programı üzerinden yapılmaktadır. Tehlikeli atıklar geçici tehlikeli atık depolama sahalarında, tehlikesiz atıklar ise hurda atık sahasında depolanmaktadır. Tüpraş, atık yönetiminde öncelikle atık

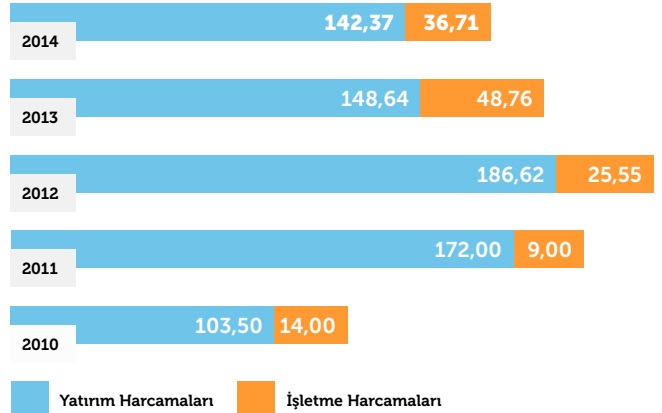
miktarının azaltılmasını ve oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılarak geri kazanılmasını hedeflemektedir. Geri kazanılamayan atıkların ise lisanslı firmalar tarafından türüne uygun yöntemlerle bertaraf edilmesi sağlanmaktadır.

2014 yılında Tüpraş faaliyetleri sonucu oluşan 112.664 ton atığın %35,3'ü geri kazanılmış olup geri kazanılamayan atıklar yasal düzenlemelerde belirtilen norm ve yöntemlerle lisanslı kuruluşlarca bertaraf edilmiştir. 2014 yılında İzmit Rafinerisinde yapımı tamamlanma aşamasına gelen Siyah Ürün Dönüşüm Projesi yüksek miktarda harfiyat atığına yol açmıştır. Bu harfiyat atığı nedeniyle, geri kazanım oranında düşüş yaşanmıştır.

Kaynağına Göre Su Kullanım Oranı

Çevre Harcamaları (milyon TL)

TÜPRAŞTA 2014 YILINDA TOPLAM 16.702 KATILIMCIYA 15.512 KİŞİ* SAAT ÇEVRE EĞİTİMİ VERİLMİŞTİR.

Biyçeşitlilik ve Çevre Koruma

Tüpraş, faaliyetlerinin doğal alanlara ve buralarda yaşayan canlılara olumsuz etki yaratmaması adına potansiyel riskleri tespit etmekte ve bu risklere karşı tedbirler almaktadır. Çevresel etkiler

sürekli ölçümlenerek kontrol altında tutulmaktadır. Acil durumlara karşı risk bazlı yöntemlerle tasarlanan müdahale planları ve düzenli tatbikatlarla sürekli hazırlık hali korunmaktadır.

Tüpraş üretim tesisleri endüstriyel alanlarda yer almakta olup fiziki etki alanı içinde 1. derece doğal sit alanı, çevre koruma alanı, RAMSAR ya da benzeri sulak alanlar bulunmamaktadır.

	2010	2011	2012	2013	2014
Dikilen Fidan Sayısı	3.383	14.158	8.836	6.635	1.460
Giderilen CO ₂ e Emisyonu (ton) ⁽¹⁾	1.116	4.672	2.916	2.191	482

Çevre Eğitimleri

Çalışanlar		İş Ortakları		Toplum	
Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat	Katılımcı Sayısı	Kişi*Saat
2.676	3.302	10.648	8.835	3.378	3.825

(1) Hesaplamalarda TEMA Vakfı Karbonmetre yazılımı baz alınmış, dikilen 1 ağaç için 0,33 ton CO₂ emisyonun bertaraf edildiği kabul edilmiştir. www.tema.org.tr

Fiziki yatırım kararlarında özel statülü alanlardan uzak olunmasına dikkat edilmektedir. Etkin çevre yönetimi sayesinde raporlama döneminde Tüpraş operasyonlarından dolayı doğal çevre ve canlı türleri üzerinde belirgin bir olumsuz etki oluşmamıştır. Tüpraş, biyoçeşitlilik üzerinde oluşabilecek çevresel etkilerin azaltılmasına yönelik çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Üretim süreçlerinde oluşan atıkların bertarafında geri kazanımın ön plana çıkarılması, çevre yatırım ve eğitim faaliyetleriyle çalışanlar, iş ortakları ve toplumun çevre yönetimi bilgi ve bilincini geliştirmesi, ağaçlandırma faaliyetleriyle biyoçeşitlilik değerinin artırılması, ürün spekti ve ArGe çalışmalarıyla ürünlerin çevresel etkisinin azaltılması hedeflenmektedir.

Çevre Eğitim ve Yatırımları

Tüpraş çevre yönetim sisteminin en önemli bileşenlerinden biri de eğitim çalışmalarıdır. Yönetimsel yaklaşımın etkin bir biçimde hayata geçirilmesini, çalışanlarda, iş ortaklarında ve toplumda çevre bilincinin uyandırılmasını amaçlayan çevre eğitimleri düzenlenmektedir. 2014 yılında bu kapsamda toplam 16.702 katılımcıya 15.512 kişi*saat çevre eğitimi verilmiştir. Tüpraş, çevre yönetiminin etkin biçimde yürütülmesine yönelik yatırım ve çalışmalara her yıl belirgin oranda

finansal kaynak ayırmaktadır. 2014 yılında, 142,37 milyon TL yatırım maliyeti ve 36,71 milyon TL işletme maliyeti olmak üzere toplam 179 milyon TL çevre harcaması gerçekleştirmiştir.

Ağaçlandırma Çalışmaları

Tüpraş, doğal hayatın korunup geliştirilmesi amacıyla ağaçlandırma çalışmaları yürütmektedir. Bu çalışmalarla, her yıl önemli miktarda orman arazisi doğaya kazandırılmaktadır. Raporlama döneminde 1.460 fidan dikilerek 482 ton CO₂e emisyon bertaraf edilmiştir. Kırıkkale Rafinerisi'nde 2008 yılından beri yürütülen "Tükettiğimiz Oksijeni Üretiyoruz" projesi kapsamında, Kırıkkale Rafinerisi Sosyal Tesisleri'nde konaklayan her konuk için fidan dikilmektedir. Proje dahilinde üretilen fidanların bir kısmı TEMA-Tüpraş Ormanı'na dikilirken bir kısmı ağaçlandırma çalışması yapmak isteyen diğer kuruluşlara başlanmaktadır. Harcanan oksijeni geri kazanmanın etkin yolunun ağaç yetiştirmek olduğunu temel alan proje ile 2014 yılında 160 fidan dikilmiş, böylelikle 2008 yılından beri dikilen toplam fidan sayısı 5.077'ye ulaşmıştır.

EKONOMİK ETKİ ALANI

Tüpraş sağladığı doğrudan ve dolaylı katkılarla Türkiye ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. İş ortaklarına ve öğrencilere yönelik gerçekleştirdiği mesleki eğitim projeleriyle, ülke ekonomisine sağladığı vergi gelirleriyle ve yerel tedarik ağırlıklı tedarik zinciri uygulamalarıyla önemli katkılar sağlamaktadır.

Tedarik Zinciri Uygulamaları

Tüpraş, binlerce tedarikçinin dahil olduğu geniş bir değer zinciriyle Türkiye ekonomisi üzerinde pozitif etki yaratmaya devam etmektedir. Raporlama döneminde 2.012 aktif tedarikçisinden⁽¹⁾ toplam 769 milyon TL satın alma gerçekleştirmiştir. Tedarik operasyonlarının dosya bazında %90,22'si, toplam tutar bazında %42,26'sı yerel tedarikçilerden gerçekleştirilmiştir. Dosya bazında %14,58'i, toplam tutar

bazında %2,6'sı ise Tüpraş için özel üretim yapan yerli imalatçılardan temin edilmiştir. Tedarikçilerini yarattığı değer zincirinin vazgeçilmez bir parçası olarak gören Tüpraş, tedarikçileriyle yakın ve adil iletişim kurmaktadır. Bunun bir parçası olarak, Tüpraş'ın organize ettiği tedarikçi tanışma toplantılarının yanı sıra tedarikçiler de rafinerilere gelerek ürünleri ve faaliyetleri hakkında bilgi aktarabilme imkanına sahiptir. Tüpraş, sorumlu değer zinciri yönetimi yaklaşımı doğrultusunda tedarikçilerinin mesleki yeteneklerinin güçlendirilmesi için eğitimler organize etmekte ve tedarikçilerin çalışma koşullarına yönelik denetimler gerçekleştirerek Tüpraş'ın çalışma normlarına uyumunu kontrol etmektedir. Denetimler doğrultusunda, tedarikçiler Tüpraş ile özdeş normlara ulaşmaları yönünde desteklenmektedir. 2014 yılında,

194 tedarikçi denetim sürecine tabi tutulmuştur. Bunun yanında, tedarikçilere toplam 21.623 saat çevre eğitimi verilmiştir. Tüpraş tedarikçiler ile iş ilişkilerinde karşılıklı beklentilerin eksiksiz giderilmesini ilke edinmektedir. Bu kapsamda, tedarikçi memnuniyetinin sağlanmasına büyük önem vermekte, tedarikçilerle olan ilişkileri daha da güçlendirmek amacıyla yılda bir kez olmak üzere Tedarikçi Memnuniyet Anketi düzenlemektedir. 2014 yılında elektronik ortama taşınarak gerçekleştirilen anket sonuçlarına göre tedarikçilerin %93,4'ü Tüpraş ile kurulan ilişkilere yönelik memnuniyetini belirtmiştir.

Tüpraş, tedarik zinciri uygulamalarını sürekli iyileştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, tedarikçiler ile daha kolay, hızlı ve etkin bir iletişim ortamı sağlamak üzere başvuru, haber, raporlama ve bilgilendirme kaynağı olarak tasarlanan Tüpraş Tedarikçi Portalı'nı hayata geçirmeyi planlamaktadır. Bunun yanında, çalışanlara tedarikçi yönetimi konularında yön gösterecek bir rehber ilkeler seti sağlamayı amaçlayan Tüpraş Tedarikçi Yönetimi Politikasını ve tedarikçiler ile alt tedarikçilerde Tüpraş ile ticari ilişkilerinde uymaları beklenen asgari kuralları tanımlayan Tüpraş Tedarikçi Davranışı İlkelerini yayımlamayı hedeflemektedir.

Mesleki Eğitim

Tüpraş, iş ortağı çalışanlarının, lise ve üniversite öğrencilerinin mesleki eğitimlerine destek vermektedir. Raporlama döneminde 4.705 kişi Tüpraş'ın desteğiyle mesleki eğitim programlarından faydalanmıştır. Ayrıca, 360 lise 633 üniversite öğrencisine Tüpraş'ta staj yapma imkanı sağlanmıştır.

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi (MEGEP)

Tüpraş Teknik Öğretim Programı çerçevesinde 2007 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile imzalanan MEGEP Protokolü

Kaynağına Göre Tedarik Operasyonları		2014
	Dosya Adedi	Toplam Tutar (Milyon TL)
Yurtiçi	8.938	305
Yurtdışı	1.156	444
Yerli İmalat	1.723	20
Toplam	11.817	769

Mesleki Eğitim Projeleri Kapsamında Ulaşılan Öğrenci Sayısı		2014
Mesleki Eğitim Verilen Öğrenci Sayısı		4.705
Toplam Stajyer Sayısı (Lise)		360
Toplam Stajyer Sayısı (Üniversite)		633

kapsamında kimya teknolojisi alanında bulunan rafineri ve proses dallarında teknik personel yetiştirilmesine yönelik işbirliği yürütülmektedir. Eğitim programı ile petrol rafinerilerinde çalışacak yetkin teknik insan gücünün yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Tüpraş, gerekli eğitim ortamının, materyalinin ve eğitim kadrosunun oluşturulmasını üstlenmektedir. Bunun yanında, öğrencilere staj ve istihdam olanağı sunmaktadır.

Tüpraş, raporlama döneminde MEGEP kapsamında rafinerilerde çalışmalar yürütmeye devam etmiştir. İzmit Rafinerisi'nde, Körfez Endüstri Meslek Lisesi Makine Bakım Onarım Dalı 12. sınıftan 18 öğrenci İzmit rafinerisinde stajını sürdürürken 11. sınıftan 19 öğrenci okullarında işledikleri modül gereği zaman zaman saha uygulaması için rafineriye gelerek makine bakım ve rafineri işleyişi konularında bilgi almışlardır. İzmit Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Rafineri ve Petrokimya Dalı'ndan sekiz 11. sınıf öğrencisi de rafineriye gelerek alanları ile ilgili konularda eğitim almıştır.

İzmir Rafinerisi'nde, Aliğa METEM Okulu 12. sınıftan 9 öğrenci İzmir Rafinerisi'nde 5 farklı bölümde stajını sürdürürken Kırıkkale Rafinerisi'nde 11. sınıftan 8 öğrenci haftanın iki günü eğitim almıştır. Ayrıca, rafineri çalışanları tarafından müfredata uygun biçimde derslerine destek verilen öğrenciler, haftanın iki günü rafineriye gelerek sahada gözlem yapma şansına sahip olmuştur.

Vergi Politikası

Tüpraş'ın ülke ekonomisine sağladığı doğrudan katkıların en belirgin olanı vergi

gelirleridir. Türkiye'nin en büyük vergi mükellefi şirketi olarak Tüpraş'ın faaliyetleri dolayısıyla oluşan doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri Türkiye toplam gelirlerinin

nitelikli bir kısmını oluşturmaktadır. 2014 yılında Tüpraş, 23 milyon TL'nin üzerinde vergi ve benzeri yükümlülük ödemesiyle ülke ekonomisine katkıda bulunmuştur.

	2010	2011	2012	2013	2014
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.729	24.147	26.643	28.607	23.433
Ödemelerin Türkiye Merkezi Yönetim Gelirleri İçindeki Payı (%)	7,85	8,16	8,01	7,35	5,5
Ödemelerin Türkiye Toplam Vergi Gelirleri İçindeki Payı (%)	9,44	9,47	9,52	8,74	6,62

(1) Belirtilen rakamlara ham petrol, ürün ve yarı mamul tedarik operasyonları dâhil değildir.

TOPLUMSAL GELİŞİM

Tüpraş, faaliyet gösterdiği toplumlarda yaşam kalitesinin artırılması ve refah düzeyinin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlamak amacıyla toplumsal gelişim projeleri yürütmektedir.

Toplumsal yatırımların planlanmasında periyodik olarak gerçekleştirilen Kurumsal İtibar ve Algı Araştırmaları sonucu elde edilen bulgulardan faydalanılmaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda, toplumun refah düzeyine temel oluşturan eğitim, spor, kültür-sanat ve çevre konularında projeler gerçekleştirilmekte ve çeşitli kuruluşlarca oluşturulan inisiyatif ve projelere finansal, aynı ya da operasyonel destek verilmektedir.

Tüpraş, toplumsal gelişim çalışmalarının etki alanını genişletmek amacıyla hedef alanlarda faaliyet gösteren kurumları bağış ve sponsorluk yoluyla desteklemektedir. Bu kapsamda, raporlama döneminde 61 bağış ve sponsorluk faaliyetine 8,9 milyon TL kaynak aktarılırken, 25 ayrı çalışmanın gerçekleştirildiği eğitim alanı üzerinde en fazla yoğunlaşılan alan olmuştur.

Eğitime Destek

23 Nisan 7. Batman Çocuk Şenliği

Batman Rafinerisi'nde geleneksel hale gelen Tüpraş Batman 23 Nisan Çocuk Şenliği'nin 7.'si düzenlendi. Çocuklara

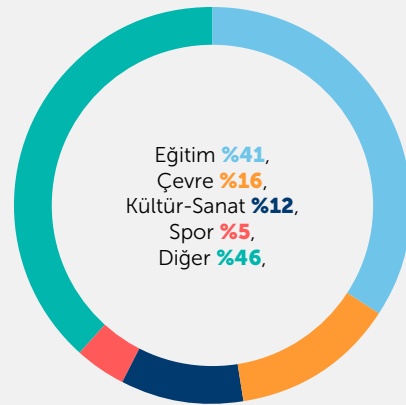
bayram sevinci yaşatabilmek için Batman Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle düzenlenen şenliğe Batman merkez okulları ve Türkiye Eğitim Vakfı Gönüllüleri 50. Yıl Öğrenim Birimi'nden 1.500 çocuk katıldı.

Şenlik sırasındaki etkinlikler "Ülkem İçin Engel Tanımıyorum" projesi kapsamında iki farklı bölüm üzerine yapılandırılarak yönetildi. İlk bölümde ana sınıfından lise düzeyine kadar 15'i işitme, 85'i fiziksel ve zihinsel engelli öğrencilerden oluşan 100 özel çocuk konuk edildi. İkinci bölümde ise 6 okul/kurum öğrencisi ve çalışanların çocukları ağırlandı. Tüpraş 23 Nisan Çocuk Şenliği'nin düzenlenmesinde en

Altın Baykuş Ödülü

2013 yılı Kurumsal İtibar ve Algı Ölçümlemesi ile Tüpraş, raporlama döneminde Türkiye Araştırmacılar Derneği'nin araştırma sektöründe gerçekleştirilen başarılı pazarlama ve sosyal araştırmaları değerlendirdiği Baykuş Ödülleri'nde, en önemli ödül olan Usta Baykuş kategorisinde Altın Baykuş Ödülü'ne layık görülmüştür. Paydaş ilişkilerini geliştirmeye yönelik kurulan Paydaş İletişim Yönetim Sistemi, rafinerilerin bulunduğu lokasyonlarda yerel halkı paydaş olarak tanımlaması, araştırma sonuçlarının üst yönetim tarafından sahiplenilmesi ve iş adımlarına yansıtılması Tüpraş'ın ödüle layık görülmesinde etkili olan kriterlerdir.

Alanlara Göre Bağış ve Sponsorluklar (%)

Tüpraş, faaliyet gösterdiği coğrafyalarda yaşam kalitesinin artırılması sağlamak amacıyla toplumsal gelişim projeleri yürütmektedir.

önemli paya sahip 50 Tüpraş çalışanı ve 100 gönüllü, çocuklara gruplar halinde rehberlik yaptı. Batman Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Çevre Okul Yöneticileri ve Öğretmenleri, Sivil Toplum Kuruluşları, çalışanlarımız ve ailelerini bir araya getiren proje kapsamında 2008 yılından bu yana toplam 16. 500 çocuk ağırlandı.

Koç Üniversitesi Burs Programları

Tüpraş, raporlama döneminde Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Üstün Başarı Burs Programı'na

desteğini sürdürdü. Her yıl 2 yeni öğrencinin dahil edildiği burs programında Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Uluslararası İlişkiler, Psikoloji ve Tasarım Toplum Teknoloji bölümlerinde 8 öğrenci Tüpraş burs desteği ile doktorasına devam ediyor. Tüpraş 2014 yılında, Koç Üniversitesi'nin ülke genelinde ihtiyaç sahibi gençlerin eğitim görmeleri amacıyla yürüttüğü Anadolu Bursiyerleri programına destek vermeye devam etti. Tüpraş bursuyla Sivas, Batman, Bursa, İzmir, Osmaniye ve Malatya'dan 6 genç Koç Üniversitesi'nde eğitimlerini sürdürüyor.

Ülkem İçin Engel Tanımıyorum

Koç Holding tarafından yürütülen Ülkem İçin Projesi'nin 2012 yılından beri süren teması "Ülkem İçin Engel Tanımıyorum" doğrultusunda engelli vatandaşlarımızın sosyal yaşamdaki yerine odaklanarak engellilik sorununa doğru yaklaşım konusunda toplumsal bilincin ve duyarlılığın oluşturulmasına katkı sağlayan projeler hayata geçirilmektedir. Tüpraş, 2012-2014 yılları arasında toplam 3.339 çalışanına ve 1.387 paydaşına engelliğe doğru yaklaşım

eğitimi verirken bir yandan da projeyi destekleyecek çok sayıda kurumsal sorumluluk çalışması yürütmüştür.

Görme Engelli Öğrenciler SEK İzmir Tiyatro Kulübü ile Sahnede

Tüpraş İzmir Rafinerisi SEK Tiyatro Kulübü, İzmir Bornova Aşık Veysel Görme Engelliler Okulu işbirliğiyle geliştirdiği proje kapsamında 8 görme engelli öğrenciyi tiyatro sahnese çıkardı. Yaşamlarında ilk kez tiyatro oyununda rol alan öğrenciler, deneyimli yazar Dersu Yavuz Altun'un Uçan Adam oyununu Demet Saka'nın yönetmenliği ve kulüp üyelerinin gönüllü desteği ile sahnede. Repliklerini Braille alfabesiyle tasarlanan dokümanlardan ezberleyen öğrenciler, adım sayıları ve yönlendirmeler ile sahnedeki yerlerini aldılar. Çocukların oyun öncesi heyecanları, sergiledikleri kusursuz performans ile yerini mutluluğa bıraktı. Dakikalarca ayakta alkışlanan öğrenciler ailelerinin de Tüpraş'ın da gurur kaynağı oldu.

Ulusal Down Sendromlular Derneği "Özel Eğitim Sınıfım Var" Projesine Destek

İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Ulusal Down Sendromlular Derneği ve Tüpraş

işbirliği ile Ulusal Down Sendromlular Derneği'nin "Özel Eğitim Sınıfım Var" projesine destek sağlandı. İlköğretim çağındaki engelli öğrencilerin eğitimlerini sorunsuz sürdürebilmesi ve sosyal yaşama kazandırılmasını hedefleyen proje ile 80. Yıl Çamlık İlköğretim Okulu'nun bir sınıfı Tüpraş tarafından engelli tasarımına uygun hale getirildi.

Engelleri Kaldırmak İçin "Plastik Kapak Topluyoruz"

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca başlatılan, geçtiğimiz yıl Batman Rafinerisi gönüllülerince de yürütülmeye başlayan "Plastik Kapak Toplama Kampanyası" dahilinde 2014 yılında toplanan 980 kg plastik kapak "Türkiye Omurluk Felçlileri Derneği" ile paylaşıldı. Toplanan plastik kapaklarla temin edilen 6 adet akülü sandalye ihtiyaç sahiplerinin kullanımına verildi.

Engelleri Kaldırmak İçin "Atık Bitkisel Yağ Topluyoruz"

Batman Rafinerisi'nde gönüllü çalışanların başlattığı kampanya kapsamında, atık bitkisel yağların geri dönüşümünden elde edilen gelirin işitme cihazı, tekerlekli sandalye ve muhtelif aparat temininde kullanılması hedefleniyor. Atık

bitkisel yağları toplanması için variller, görünürlük için afiş ve broşürler temin edilirken proje kapsamında bir de Çevre Bülteni yayınlandı. Evlerden ve okullardan toplanan 150 litre atık yağ engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere lisanslı geri dönüşüm firmasına teslim edildi.

Çocuklar İçin Kitap Topluyoruz

Çocuklara okuma alışkanlığının kazandırılması için, Batman'da kitap ihtiyacı olan ilköğretim okullarına verilmek üzere Genel Müdürlük ve diğer tüm rafinerilerden yaklaşık 5.000 kitap toplanarak Batman Rafinerisi gönüllülerince dağıtımı yapıldı. Tüpraş gönüllüleri tarafından düzenlenen okuma günleri ile çocuklar kitap okumaya özendirilerek bunun alışkanlığa dönüşmesi desteklendi. 2013 yılında başlayan proje ile 2014 yılı içinde 1.000 kitap 3 ilköğretim okuluna teslim edilirken bugüne kadar toplanan toplam kitap sayısı 6.000'e ulaştı.

TEGV Şarkılarla Filmler Konseri

Tüpraş'ın sponsorluğunu üstlendiği ve Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın ev sahipliğinde Aralık ayında Zorlu Performans Sanatları Merkezi'nde düzenlenen "Şarkılarla Filmler" Konserinde Türkiye'nin sevilen sanatçıları sahne alırken, konserden elde edilen gelire ilköğretim çağındaki 20 bin çocuğun eğitimine destek sağlandı.

7. kez düzenlenen Tüpraş Batman 23 Nisan Çocuk Şenliği'nde 2008 yılından bu yana toplam 16.500 çocuk ağırlandı.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Yararına Tiyatro Gösterimi

Genel Müdürlük ve İzmit SEK Tiyatro Kulübü oyuncular, beşinci oyunları "Azizname"yi Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı yararına sahneledi. Aziz Nesin'in yazdığı, Ahsen Gül Ever'in yönettiği oyunu Sabancı Kültür Merkezi'nde 659 kişi izledi. SEK Batman Tiyatro Kulübü oyuncular ise üçüncü oyunları "Kördövüşü"nü yine TEGV yararına 300 kişilik seyirci kitlesine oynadı. Tuncer Cücenoglu'nun yazdığı, Ahmet Seven'in yönettiği oyun Batman Sanat Tiyatrosu'nda sahnelendi. Tiyatro

Kulübü oyuncularımızın çaba ve emeği, çalışanlarımızın ve çözüm ortaklarımızın katkıları ile oyunların geliri "Bir çocuk değişsin, Türkiye değişsin" felsefesi doğrultusunda TEGV'e bağışlandı.

"Kalem Tutan Minik Eller" Kampanyası

Koç Akademi Lider Geliştirme Programları Lider ve İnsan Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında 8 Tüpraş çalışanının önderliğinde 2014 yılında başlatılan "Kalem Tutan Minik Eller" kampanyası ile ülkemizin geleceği çocuklarımızın eğitim kalitesini artırmaya yönelik çabalara destek sağlamak amacıyla toplanan yardım TEGV'e bağışlandı.

Soma "Umut Fonu" Kampanyası

2014 yılında Soma'da meydana gelen maden kazası sonucu yetim kalan 434 çocuğun geleceğe hazırlanmalarına ve eğitimlerine destek olmak amacıyla Soma "Umut Fonu" Kampanyası başlatıldı. Bu kapsamda, çalışanların katkısı ve şirket desteği ile toplanan yardımlar TEGV burs fonuna aktarıldı ve 253 öğrenciye TEGV himayesinde burs sağlandı.

Anadolu Ateşi Kıvılcım Dans Topluluğu Sponsorluğu

Tüpraş, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından 2012 yılından bu yana

DÜNYA SAHNELERİNDE GENÇ MÜZİSYENLER PROJESİ İLE ÜSTÜN YETENEKLİ GENÇ MÜZİSYENLERİN, GÜHER-SÜHER PEKİNEL KARDEŞLERİN REHBERLİĞİNDE DÜNYANIN EN PRESTİJLİ OKULLARINDA EĞİTİM ALMASI SAĞLANIYOR.

düzenlenen 23 Nisan Uluslararası Çocuk Festivali'nin destekçileri arasında yer alıyor. Çin Masalı Akrobasi Gösterisi, Moskova Çocuk Sirkisi sponsorluklarının ardından 2014 yılında "Anadolu Ateşi Kivılcım Dans Topluluğu" gösterisine destek verildi.

23-26 Nisan tarihleri arasında 41 ülkeden 1.000 çocuğun katılımıyla gerçekleşen fuarı 227 bin 166 kişi ziyaret etti.

Tüpraş, TOG Yararına Gençler İçin İstanbul Maratonu'nda Koştı

Tüpraş, TEGV, TOFD, AKUT gibi sivil toplum kuruluşlarını bünyesinde barındıran Adım Adım oluşumu ve Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) ile işbirliği geliştirerek 26 sporcusuyla İstanbul Maratonu'na katıldı. Eş zamanlı olarak şirket kampanyası ile toplanan meblağ öğrenci burslarına destek sağlamak amacıyla TOG'a bağışlandı.

Ateşböceği İşletme Sponsorluğu

TEGV Ateşböceği Eğitim Programı'nın amacı, çocuklarda özgüven, değerlilik, kendini ifade edebilme, yaratıcılık ve empati gibi duygu ve becerilerin gelişimi için uygun ortam sunmak, çocukların birer birey olarak değerli olduklarını hissetmelerine yardımcı olmaktır. TEGV'in bu temel değerler üzerine şekillendirdiği 5 Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi'nin sponsorluğunu 2008 yılından bu yana Tüpraş üstleniyor. 2014 yılında Samsun, Bursa, Mersin, Diyarbakır ve Şanlıurfa'dan 13.365 çocuk Ateşböceği gezici öğrenim birimleri ile tanışırken, bu sayı 2008 yılından bugüne 93.300 oldu.

Kültür-Sanata Destek

Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler

Tüpraş, Güher-Süher Pekinel kardeşler tarafından hayata geçirilen "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" projesini desteklemeye devam ediyor. Üstün yetenekli gençlere burs sağlanan program kapsamında Anadolu'daki konservatuarlardan seçilen öğrenciler müzik alanında dünyanın en prestijli okullarında, uzman eğitimler eşliğinde gelişim ve eğitimlerini sürdürüyor. Öğrenciler, kısa sürede ulaştıkları

başarıyla uluslararası yarışmalarda ödüller kazanıyor ve tanınmış orkestralar tarafından davet ediliyor.

Aktüel Arkeoloji Dergisi Yayın Sponsorluğu

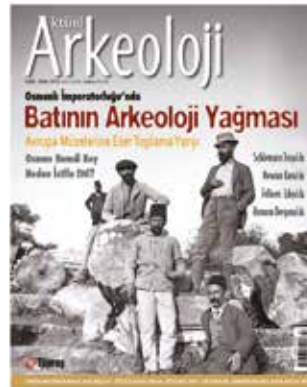
2010 yılından beri yayın sponsorluğunu üstelendiğimiz Aktüel Arkeoloji dergisi Anadolu'nun zengin coğrafyasını yine bu coğrafyanın insanına anlatırken, Türkiye'den ve dünyadan güncel arkeoloji, tarih ve kültür-sanat haberlerine, sergilerine, sempozyumlarına ve önemli gelişmelere de yer veriyor.

"Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent" Yayın Sponsorluğu

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık işbirliği ile Anadolu Medeniyetlerini 10 eser şeklinde kitaplaştırmak üzere başlattığımız projede Urartu, Frig ve Hitit Uygarlıklarını anlatan kitaplarımızın ardından serinin dördüncü kitabı "Pergamon, Anadolu'da Hellenistik Bir Başkent" okuyucuyla buluştu. Tüpraş, 2014 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dahil edilen Pergamon Krallığı'nı ele alan kitap ile ülkemizin zengin kültür mozağine bir eser daha eklemiştir.

19. İstanbul Tiyatro Festivali

Tüpraş, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) tarafından düzenlenen 19. İstanbul Tiyatro Festivali sponsorları arasında yer aldı. Festival, yerli ve yabancı 39 oyunun

Ülkemizin en önemli arkeoloji dergilerinden biri olan "Aktüel Arkeoloji" Tüpraş'ın desteğiyle yayınlanıyor.

100'e yakın gösterimiyle birlikte dört atölye çalışması, iki film gösterimi ve yedi panel ile 17.000'in üzerinde tiyatro severi ağırladı. Festivalde 2014 yılında kutlanan Polonya-Türkiye arası diplomatik ilişkilerin tesisinin 600. yıldönümüyle ilgili kültür programı çerçevesinde de dört gösteri düzenlendi.

Çevreye Destek

Mutlu Atıklar-Aliağa'da Ambalaj Atıklarının Ayrıştırma Hareketi

2010 yılında İzmir Rafinerisi'nde ambalaj atıklarının ayrıştırılarak geri kazanılmasının sağlanması fikriyle ortaya çıkan proje raporlama döneminde de bir dizi etkinlik ve eğitim programı ile devam etti.

Geleneksel hale gelen "Mutlu Atıklar Uçurtma Şenliği" kapsamında 3.000 uçurtma dağıtıldı. Şenlikte, Aliağa halkına ve çocuklara çevre bilinci kazandırmaya yönelik çeşitli etkinlikler de düzenlendi.

Su Küçüğün, Sorumluluk Büyüğün!

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında "Su Küçüğün Sorumluluk Büyüğün!" sloganı ile düzenlenen etkinlikte çocuklar İzmir Rafinerisi Atık Su Arıtma Ünitesindeki duvarları boyadı. Su tasarrufu ve çevre korumanın önemini belirten açılış konuşmaları ile başlayan etkinlik grafiti ekibinin hazırladığı resimlerin boyanmasıyla sürdü. Boyanacak resimler bittiğinde tüm çocuklar el izlerini bir su damlası içinde toplayarak Rafineride kalıcı bir anıya imza attılar.

Çevre Bilinçlendirme Eğitimleri

Hedef kitlesi ilköğretim ve lise öğrencileri olarak belirlenen proje kapsamında Siirt, Bitlis, Batman'ın köyleri ve Tatvan'da atıkların çevreye verdikleri zarara dikkat çekmek amacıyla Batman Rafinerisi

gönüllü çalışanları tarafından 73 okulda, 2.295 öğrenciye 4.590 kişi*saat eğitim verildi.

Spora Destek

Engel Tanımiyorlar

2006 yılında kurulan Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2007-2008 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Liginde mücadele ediyor. 33'ü lisanslı 51 sporcusu bulunan, kurulduğu günden bu yana yüzlerce engelli vatandaşımıza spor yapma imkânı sağlayan kulüp, Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Ligine yükselme hedefiyle çalışmalarını Tüpraş desteğiyle sürdürüyor.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü Gençleri Spora Kazandırıyor

1995 yılında Batman Rafinerisi çalışanlarının bağımsız inisiyatifi ile sporun bedensel, zihinsel gelişimi destekleyeceği bilinci ve gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutmak amacıyla kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı bir ortamda bilinçli spor yaparak bu alanda yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunuyor.

Kulüp, gönüllü çalışanlar tarafından Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle işbirliği yapılarak başarılı bir şekilde yönetiliyor.

2014 yılı itibarıyla 10-17 yaş arası 70 sporcuyu bünyesinde bulunduran kulüp, çeşitli bölgesel ve ulusal yarışmalarda önemli dereceler elde ediyor. Yaklaşık 100 öğrencinin faydalandığı Tüpraş Spor Kulübü altyapısında yetişen bir futbolcu Milli Takım'a seçilirken birçok futbolcu profesyonel spor kulüplerine transfer olma başarısı göstermiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

Türkiye'nin tek rafinaj şirketi olarak Tüpraş, ülkenin sürdürülebilir gelişiminde önemli rol üstlenmekte ve sahip olduğu bu sorumluluğun bilinciyle hareket etmektedir. Bu doğrultuda, sürdürülebilir bir iş modeliyle bir yandan karlılığın, operasyonel devamlılığın ve toplumsal güvenilirliğin geliştirilmesini sağlarken bir yandan faaliyet gösterdiği toplumun sürdürülebilir kalkınmasına destek olmaktadır. Tüpraş, sürdürülebilirlik yönetimi kapsamında belirlenen risk ve sorumluluk alanlarına yönelik politika, strateji ve uygulamalar geliştirmekte; şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim anlayışı benimsemektedir.

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Tüpraş kurumsal sorumluluk faaliyetlerinin genel kapsamını risk, sorumluluk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla belirlenen öncelikli performans alanları oluşturmaktadır. Tüpraş kurumsal sorumluluk öncelikleri, bu ilkelere dayalı olarak kurgulanmış sistematik yöntemlerle ve organizasyon genelini temsil eden iş birimlerinin katılımıyla belirlenmektedir. Dönemsel olarak oluşturulan Tüpraş Kurumsal Sorumluluk Çalışma Grubu kurumsal sürdürülebilirliğin iyileştirilmesinde etkili olacak sosyal, çevresel ve ekonomik konuları şirket dışı uzman görüşlerinden yararlanarak risk, sorumluluk ve fırsat odaklı

bir yaklaşımla tespit etmekte, bu süreçte paydaş beklentilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Gerçekleştirilecek çalışmalar, elde edilen sonuçlar doğrultusunda yönetilmekte olup kurumsal sorumluluk raporlarının ana içeriğini öncelikli alanlarda gerçekleştirilen uygulama ve performans sonuçları oluşturmaktadır.

Tüpraş öncelikli konu evreni, sektör ve faaliyet coğrafyasının, mevcut angajmanların, paydaş beklentilerinin ve konjonktürel unsurların dikkate alındığı kapsamlı bir araştırma sonucu oluşturulmuştur. Bu konu evreni, şirket fonksiyonlarının genelini temsil edecek şekilde şirket birim yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışma kapsamında, GRI G4 standardında da belirtilen ilkelere paralel olarak, faaliyetlerimiz üzerinde etki potansiyeli, paydaş beklenti düzeyi ve değer zinciri evreleri içindeki konumu risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla değerlendirilmiştir. Ulaşılan sonuçlar uzman görüşleri ve şirket üst yönetiminin geri bildirimleriyle şekillendirilerek son halini almıştır. Önceki raporlama döneminde belirlenen konu evreni 2014 yılında uzman görüşü doğrultusunda değerlendirilmiş ve kurumsal sorumluluk öncelikleri portföyünde belirgin bir değişiklik oluşturacak şartların oluşmadığı kanaatine varılmıştır.

Tüpraş, paydaşlara eşit muamele ilkesini

benimsemektedir. Bununla birlikte, tüm konular paydaş gruplarının tamamı için eşit öneme sahip olamayacağından önceliklendirme çalışmaları yürütülürken paydaş grupları da ele alınmaktadır. Böylelikle, kurumsal sorumluluk raporlarının içeriği paydaş beklentilerinin de göz önünde bulundurulduğu bir süreç sonucunda belirlenmektedir.

Risk Yönetimi ve İç Denetim

Tüpraş, risk yönetimini proaktif bir yaklaşımla yürütmekte, bu doğrultuda maruz kalabileceği riskleri öngörerek fırsata dönüştürmek adına gerekli planlarını hazırlamaktadır. Tüpraş'ın risk yönetimi sürecinde iç denetim çalışmaları önemli bir rol oynamaktadır.

Erken uyarı ve takip sistemleriyle desteklenen Tüpraş Risk Yönetim Sistemi kurumsal sorumluluk önceliklerinin de göz önünde bulundurulduğu beş temel başlığı kapsamaktadır. Tüpraş risk yönetim metodolojisi hakkında detaylı bilgiye Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri kapsam ve sıklığı ilgili standartlara uygun biçimde tasarlanan planlara mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suiistimal ana başlıklarında, aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık periyotlarda yürütülmektedir. Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel

Tüpraş kurumsal sorumluluk faaliyetlerinin genel kapsamını risk, sorumluluk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla belirlenen öncelikli performans alanları oluşturmaktadır.

	Öncelikli Konular	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçler
Yönetişim Öncelikleri	Sürdürülebilirlik ve Risk Yönetimi	x	x	x	x	x
	Kamu Politikaları ve Lobcilik	x	x	x	x	x
Çevresel Öncelikler	Enerji ve İklim Değişikliği		x	x		
	Üretimin Çevresel Etkileri		x			
	Su Yönetimi		x			
Ekonomik Öncelikler	Ürün ve Hizmet Kalitesi		x		x	x
	Vergi ve Benzeri Yükümlülükler		x		x	x
	Müşteri Memnuniyeti		x		x	x
Sosyal Öncelikler	ArGe Çalışmaları		x			
	Varlık Bütünlüğü		x			
	İş Sağlığı ve Emniyeti		x			
	Yetenek Yönetimi		x			
	Afet ve Acil Durum Hazırlığı		x			

mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik denetimler en az bir kez gerçekleştirilir. Bu planlı denetimlerin yanı sıra gelişen ihtiyaçlara göre şekillendirilen ad-hoc denetim uygulamaları da yürütülmektedir. Gerçekleştirilen denetimlerin akabinde tespitler ilgili üst yönetime bildirilmekte ve yapılan iyileştirmeler takip edilmektedir. Raporlama döneminde rafineriler Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından toplamda 52 kişi*gün olmak üzere 13 defa ziyaret edilmiş ve denetim gerçekleştirilmiştir. Rüşvet ve yolsuzluk konuları da tüm denetim faaliyetlerinde olasılık olarak dikkate alınmaktadır. Herhangi bir bulgu olması halinde konu Şirket Etik Kurulu'na taşınmaktadır. Kurul kararına

istinaden yaptırım uygulanabilmekte ve eksik olarak tespit edilen kontrol olması halinde düzeltici ve önleyici kontroller uygulamaya alınmaktadır. Bunların yanı sıra, şüphe uyandıran herhangi bir durum olması halinde, bunun Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'ne bildirilebilmesi için gerekli iletişim kanalları sağlanmıştır.

Tüpraş, faaliyetlerinde yasalara tam uyumu hedeflemekte, doğrudan ya da dolaylı olarak taraf olduğu inisiyatiflere karşı taahhütlerini de uyum çalışmaları kapsamında yönetmekte ve iç denetim çalışmalarının bir parçası kabul etmektedir. Ayrıca, OHSAS 18001, ISO 14001 sistem standartlarına uyum düzeyi de aynı özenle takip edilmekte ve bağımsız denetim şirketleri

tarafından gerçekleştirilen denetimler doğrultusunda sertifikalandırılmaktadır. Tüm Tüpraş çalışanları, Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri hakkında bilgilendirilmektedir. Aykırı bir durum oluşması halinde iletilen ihbar gizlilik ilkesi doğrultusunda Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından incelenerek sonuçları üst yönetim ile paylaşılmaktadır. Tedarikçi denetim uygulaması kapsamında raporlama döneminde 194 tedarikçi, denetim sürecine tabi tutulmuştur. Raporlama döneminde, üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi unsurların değerlendirildiği tedarikçi denetim sürecinden beklenen minimum koşulları sağlamadığı gerekçesiyle kontratı iptal edilen tedarikçi firma bulunmamaktadır.

Paydaş Katılımı

Tüpraş, paydaş ilişkilerini şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yaklaşımla yönetmektedir. Paydaş görüş ve beklentilerinin karar alma ve değerlendirme süreçlerinde yer almasını sağlayacak araçlar geliştirmektedir. Bu sayede, ilgili paydaş gruplarının şirket faaliyetleri ve sonuçlarına yönelik bilgilendirilmesini ve paydaşlardan geribildirim alınmasını sağlamaktadır.

Tüpraş, çeşitli paydaş gruplarıyla ortak projeler ve işbirlikleri hayata geçirmektedir. Birlikte çalışılacak paydaş grubunun seçiminde, ortak bir amacın varlığı, karşılıklı şeffaf ve açık iletişiminin sağlanması, Tüpraş'la özdeş etik ilke ve çalışma normlarının benimsenmiş olması, tarafların işbirliği veya ortaklığa konu projenin gerçekleştirilmesine yönelik bilgi ve deneyim sahibi olması özellikle üzerinde durulan unsurlardır.

Tüpraş, hiçbir siyasi veya ideolojik düşünce, eğilim ya da örgütlenmenin tarafı olmaz; siyasi parti, politikacı ve adayların faaliyet veya kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı olarak destek vermez. Şirket faaliyet sahalarının ya da şirket kaynaklarının bu gibi çalışmalar için kullanılmasına izin verilmez. Öte yandan, şirketin özel çıkarı için lobi faaliyeti yürütülmez ve bu faaliyetleri yürüten kişilere de destek verilmez. Bununla birlikte Tüpraş, kamu kuruluşlarıyla kurduğu şeffaf ilişkiler çerçevesinde karşılıklı bilgi paylaşımında bulunur ve sektör hakkındaki bilgi taleplerine yanıt verir. Sektörel sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları aracılığıyla sektör geneline yönelik sorunlar dile getirilir. Kamu kuruluşlarının müşteri konumunda olduğu durumlarda ya da ihale alım süreçlerinde Tüpraş, serbest rekabet kurallarına uygun şekilde hareket eder ve ilgili yasal prosedürlere tam uyum gösterir.

Paydaş İletişim Araçları

Çalışanlar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Çalışan Bağlılığı Araştırması (yıllık), İç İletişim Toplantıları (yıllık), Performans Değerlendirme Toplantıları (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), İç Bilgilendirme Duyuruları (anlık), Toplumsal Projeler (sürekli), Sosyal Etkinlik Kulüpleri (sürekli), Rafine Öneriler Sistemi (sürekli), Tanıma, Takdir ve Ödüllendirme Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), Rafineri Bilgi Bankası (sürekli) ve Kurumsal Portal (sürekli)
Pay Sahipleri ve Yatırımcılar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Genel Kurul Toplantıları (yıllık), Ara Dönem Faaliyet Raporları (üç aylık), Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları (anlık), Roadshow ve Yatırımcı Sunumları (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Analist Sunumları ve Telekonferanslar (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Müşteriler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Müşteri Memnuniyeti Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), İnternet Tabanlı Uygulamalar (Müşteri Portalı, Tüpraş Sipariş Portalı) (sürekli), Müşteri İlişkileri Yönetim Sistemi (sürekli), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
İş Ortakları ve Tedarikçiler	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Tedarikçi Memnuniyet Araştırması (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli), İnternet Tabanlı Uygulamalar (Müşteri Portalı, Tüpraş Sipariş Portalı)
Dolaylı Çalışanlar	Rafine Dergisi (4 aylık), Teknik Emniyet Bültenleri (haftalık/aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Tüpraş Etik İlkeleri (sürekli), İş Ortağı SEÇ-G Sistemi (sürekli), Çalışan Eğitimleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Sendikalar	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları (aylık), Toplantı ve Görüşmeler (sürekli), Toplu İş Sözleşmesi (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Denetimler (periyodik/anlık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Teşvikler (talep üzerine), İnternet Sitesi (sürekli)
Sivil Toplum Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Ortak Projeler (talep üzerine), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Üyelikler (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Eğitim Kurumları	ArGe Ortaklıkları (proje bazında), Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine), Altyapı ve Eğitim Destekleri (talep üzerine), yüksek lisans ve Sektörel Uzmanlık Programları (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Medya	Sürdürülebilirlik Raporu (yıllık), Faaliyet Raporu (yıllık), Rafine Dergisi (4 aylık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Basın Toplantıları ve Bültenleri (anlık), İnternet Sitesi (sürekli)
Yerel Halk	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)
Toplum	Algı ve İtibar Araştırmaları (iki yıllık), Duyurular (anlık), Toplumsal Projeler ve Altyapı Destekleri (sürekli), İnternet Sitesi (sürekli)

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Raporlama Döneminde Aktif Katılım Sağlanan Kuruluşlar

Yönetiminde veya Meslek Komitelerinde Yer Alınan Kuruluşlar	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Kalite Derneği, Ege Bölgesi Sanayi Odası, KSO Kocaeli Sanayi Odası, Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası, Akdeniz İhracatçı Birlikleri, Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Milli Komitesi, Başbakanlık Ulusal Enerji ArGe ve Yenilik Stratejisi Üst Kurulu, Mühendislik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu
Üye Olunan Kuruluşlar	Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği, Etik ve İtibar Derneği, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi, Batman Ticaret ve Sanayi Odası, Körfez Ticaret Odası, Aliğa Ticaret Odası, İstanbul Deniz Ticaret Odası, İstanbul Maden Metal İhracatçı Birlikleri, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Enerji Verimliliği Derneği, Türk Dış Ticaret Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye Bilişim Yöneticileri Derneği, Teknoloji Bilişim Yönetim ve Denetim Enstitüsü Derneği, Türkiye Kojenerasyon Derneği, EUROGIA Derneği, Koç Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Koç Yönder, Deniz Temiz Turmepa, İzmit Yelken Kulübü Spor Derneği, Demiryolu Taşımacılığı Derneği, Bosphorus Energy Club Üyeliği, Tüm Akü İthalatçıları ve Üreticileri Derneği, TÜBİTAK Otomotiv Teknoloji Platformu, MARTEK, TÜBİTAK, TÜBİTAK Otomotiv Teknoloji Platformu, İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Ticaret Odası

Raporlama Döneminde Elde Edilen Başarı ve Ödüller

Organizasyon	Düzenleyen Kuruluş	Elde Edilen Başarı	Tarih
1 SENVER Ödülleri	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Enerji Verimliliği Endüstriyel Tesis (EVET) kategorisinde Birincilik Ödülü (Batman Rafinerisi)	Ocak 2014
2 VII. Kurumsal Yönetim Ödülleri	Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği	BİST Kurumsal Yönetim Endeksinde: -93,43 ile en yüksek nota sahip 3. şirket ödülü -Yönetim Kurulu Kategorisinde en yüksek nota sahip kuruluş	Ocak 2014
3 TİM İhracat Ödülü	Türkiye İhracatçılar Meclisi	2013 İhracat Şampiyonluğu	Haziran 2014
4 Başarılı Sanayi Kuruluşları Ödülü	Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)	İzmir'in En Büyük Sanayi Kuruluşu	Haziran 2014
5 ISO 500 Araştırması	İstanbul Sanayi Odası	Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu	Haziran 2014
6 Fortune 500 Araştırması	Fortune Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi	Haziran 2014
7 Capital 500 Büyük Özel Şirket Araştırması	Capital Dergisi	Türkiye'nin En Büyük Özel Şirketi	Ağustos 2014
8 Usta Baykuş Ödülleri	Türkiye Araştırmacılar Derneği	Altın Baykuş Ödülü	Eylül 2014
9 Direklerarası Seyircileri Özel Ödülleri		Jüri Özel Ödülü	Kasım 2014
10 İhracatın Yıldızları Ödül Töreni	Akdeniz İhracatçı Birliği (AKİB)	Türkiye Şampiyonu Kimya Sektörü Şampiyonu	Aralık 2014
11 3. Özel Sektör ArGe Merkezleri Zirvesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	En İyi ArGe Merkezi Birincilik Ödülü	Aralık 2014

Operasyonel Performans	2010	2011	2012	2013	2014
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	19.552	20.896	22.118	21.568	20.043
Üretim Rafinaj (bin ton)	18.797	20.898	21.867	21.175	20.101
Satış (bin ton)	22.401	23.897	25.441	24.083	22.194
Ürün Dış Satımı (bin ton)	4.795	5.152	5.860	4.844	5.333
Ürün Dış Alımı (bin ton)	3.980	4.214	4.387	3.805	2.920
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	67,90	69,70	70,30	72,40	71,30
Kapasite Kullanım Oranı (%)	75,30	78,00	81,60	79,10	74,90

Ekonomik ve İdari Performans

Net Satışlar (milyon Amerikan doları)	17.424	24.302	23.677	21.595	18.165
Faaliyet Karı (milyon Amerikan doları)	683	1.181	631	22	199
Vergi Öncesi Kar (milyon Amerikan doları)	617	918	753	7	84
Vergi Sonrası Kar (milyon Amerikan doları)	490	740	817	629	667
FAVÖK (milyon Amerikan doları)	830	1.329	715	560	338
Net Borç (nakit) (milyon Amerikan doları)	-1.955	578	551	1.340	1.663
Öz Kaynak Karlılığı (ROE) (%)	19,4	30,1	31,8	24,1	25,9
Net Çalışma Sermayesi (milyon Amerikan doları)	286	359	595	-296	-677
Yatırım Harcamaları (milyon Amerikan doları)	177	628	974	1201	959
Hisse Başına Kar (TL)	2,94	4,96	5,85	4,78	5,83
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	2,98	3,93	3,85	1,58	-
Hisse Başına Temettü Net (TL)	2,53	3,34	3,27	1,34	-
Vergi ve Benzer Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	19.729	24.147	26.643	28.607	23.433
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	8,56	8,62	9,10	9,34	9,31
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Fitch Ratings Uzun Vadeli TL Notu	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-	BBB-
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	206,72	257,07	348,04	386,30	769,00
Yurtiçi	94,61	112,61	177,21	214,46	305
Özel İmalat	12,19	22,29	20,10	13,65	20
Yurtdışı	99,92	122,17	150,73	158,19	444
Yerel Alım Oranı (%)	51,66	52,48	56,70	59,05	42,26
Alınan Teşvikler (milyon TL)	20,09	19,27	22,20	77,24	70,49

Çevresel Performans

Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	66.708	70.356	70.622	68.752	66.529
Doğalgaz	32.892	35.731	34.784	32.863	32.906
Fuel Oil	17.905	13.211	12.650	10.966	8.811
Fuel Gaz	13.226	18.601	20.543	22.285	22.770
Kok	2.684	2.812	2.645	2.638	2.042
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	303	437	464	395	505
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	67.010	70.792	71.086	69.147	67.034
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	-2,67	-5,64	-0,41	2,73	3,06
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/Ton)	3,43	3,39	3,21	3,21	3,35
Solomon Enerji Yoğunluk Değeri	107,4	105,4	105,3	102,1	101,6
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	65	92	97	40	22
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (TJ)	3.155	3.053	5.255	2.841	1.772
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon TL)	91	188	159	61	51
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (Ton CO ₂ e)	308.599	316.955	348.173	189.019	126.442
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	18	19	21	19	17,8
Yeraltı Kaynağı	1	0	0	0	0
Yüzey Kaynağı	17	18	20	18,8	17,2
Şebeke	0	1	0,7	0,6	0,5
Diğer (Körfez Belediyesinden alınan arıtılmış atıksu)	-	-	-	-	0,04

Performans Verileri

Çevresel Performans	2010	2011	2012	2013	2014
Su Tüketimindeki Değişim (%)	-18,2	5,5	10,5	-9,5	-6,3
İşlenen Ham Petrol Başına Su Kullanım Oranı (m ³ /Ton)	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9
Toplam Su Gerikazanımı (milyon m ³)	12	11	10	11	12
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	39,0	37,1	32,2	36,3	40,7
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)	10	10,3	13,1	11,6	10,2
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	49.923	28.992	38.028	27.450	112.664
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	40.229	17.999	22.944	19.411	94.974
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	9.694	10.993	15.084	8.039	17.690
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Ger dö nüşüm (ton)	44.238	23.367	27.471	21.045	39.724
Bertaraf (ton)	5.685	5.625	10.577	6.405	72.940
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	88,6	81,0	72,0	76,7	35,3
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	3.383	14.158	8.836	6.635	1.460
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	1.116	4.672	2.916	2.191	482
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	117,42	180,94	212,17	197,41	179,09
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	70.526	56.813	35.719	46.418	15.512
Tüpraş Çalışanı	34.925	26.668	15.138	23.751	3.302
Müteahhit Çalışanı	23.259	27.622	14.644	19.727	8.385
Toplum	12.342	2.523	5.937	2.940	3.825

Sosyal Performans					
Toplam Eğitim (kişi x saat)	153.112	144.227	289.095	167.961	388.696
Kadın	9.986	20.831	32.125	19.562	31.172
Erkek	143.126	123.396	256.970	148.399	357.524
Beyaz Yaka	37.173	62.908	129.599	68.240	92.571
Mavi Yaka	115.939	81.319	159.496	99.721	296.125
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	36,0	34,0	63,0	35,6	82
Kadın	33,0	63,0	88,0	49,3	80
Erkek	36,0	32,0	61,0	34,4	83
Beyaz Yaka	45,0	71,0	131,0	65,2	89
Mavi Yaka	33,0	25,0	45,0	27,2	81
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	64.302	49.857	75.190	82.533	107.778
Tüpraş Çalışanları	33.241	23.888	28.550	44.775	67.088
İş Ortağı Çalışanları	31.061	25.969	46.640	37.758	40.690
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat)	1,7	2,2	1,5	1,1	1,6
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	57	83	289	26	308
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	1	0	2
Toplam Tedarikçi Sayısı	1.772	1.874	1.383	1.595	2.012
İnsan Hakları Taraması Yapılan Tedarikçi ve Yüklenici Sayısı	15	122	157	26	-
Çalışan Memnuniyeti (%)	-	59	57	60	57,3
Müşteri Memnuniyeti (%) ⁽¹⁾	85,0	85,0	85,0	-	83,8
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	97,7	97,7	98,9	97,3	93,4
Koç Holding Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	39,34	37,81	42,72	48,22	54,9
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	8,31	12,58	16,07	25,56	8,90
Toplam Stajyer Sayısı	1.612	1.744	1.704	1.292	993
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı					
Mavi Yaka	2,6	2,7	2,5	2,6	2,6
Beyaz Yaka	4,7	4,6	4,4	4,4	4,2

(1) Müşteri Memnuniyeti performans değerleri, 2014 yılında araştırma metodolojisinde yapılan değişiklik nedeniyle geçmişe dönük olarak revize edilmiştir.

	Genel Müdürlük		İzmit Rafinerisi		İzmir Rafinerisi		Kırıkkale Rafinerisi		Batman Rafinerisi		Toplam	
	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Toplam Çalışan Sayısı	360	1.763	1.278	853	460	4714	390	8,3%	4324	91,7%	618	4714
Kadın	142	39,4%	81	4,6%	90	7,0%	45	5,3%	32	6,9%	390	8,3%
Erkek	218	60,5%	1.682	95,4%	1.188	92,9%	808	94,7%	428	93,0%	4.324	91,7%
Müteahhit Firma Çalışanları	106		236		104		82		90		618	
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı												
Belirsiz Süreli İş Akdli İle Çalışanlar	360	100%	1.751	99,3%	1.278	100%	853	100%	460	100%	4.702	99,7%
Kadın(sayı-%)	142	39,4%	80	4,6%	90	7,8%	45	5,3%	32	7,0%	389	8,3%
Erkek(sayı-%)	218	60,6%	1.671	95,4%	1.188	93%	808	94,7%	428	93,0%	4.313	91,7%
Geçici İş Akdli İle Çalışanlar - Sayı	0	0%	12	%0,7	0	0%	0	0%	0	0,0%	12	0,2%
Kategoriye Göre Çalışanlar												
Mavi Yakalı	60	16,7%	1.465	83,1%	1.063	83,2%	712	83,5%	372	80,9%	3.672	77,9%
Kadın(sayı-%)	18	30%	34	2,3%	40	3,8%	24	3,4%	16	4,3%	132	3,6%
Erkek(sayı-%)	42	70%	1.431	97,7%	1.023	96,2%	688	96,6%	356	95,7%	3.540	96,4%
Beyaz Yakalı	300	83,3%	298	16,9%	215	16,8%	141	16,5%	88	19,1%	1.042	22,1%
Kadın(sayı-%)	124	41,3%	47	15,8%	50	23,3%	21	14,9%	16	18,2%	258	24,8%
Erkek(sayı-%)	176	58,7%	251	84,2%	165	76,7%	120	85,1%	72	81,8%	784	75,2%
İstihdam Türüne Göre Çalışanlar												
Tam Zamanlı	360	100%	1.763	100%	1.278	100%	853	100%	460	100%	4.714	100%
Kadın(sayı-%)	142	39,4%	81	4,6%	90	7,8%	45	5,3%	32	7,0%	390	8,30%
Erkek(sayı-%)	218	60,6%	1.682	95,4%	1.188	93,0%	808	94,7%	428	93,0%	4.324	91,70%
Yarı Zamanlı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0
Eğitim Düzeyine Göre Çalışanlar (sayı-%)												
İlköğretim	7	1,9%	44	2,5%	46	3,6%	27	3,2%	9	2,0%	133	2,8%
Lise	42	11,7%	765	43,4%	593	46,4%	461	54%	241	52,4%	2.102	44,6%
Ön Lisans	16	4,4%	592	33,6%	388	30,4%	211	24,7%	119	25,9%	1.326	28,1%
Üniversite ve Üzeri	295	81,9%	362	20,5%	251	19,6%	154	18,1%	91	19,9%	1.153	24,5%
Yaş Gruplarına Göre Çalışanlar (sayı-%)												
30 yaş altı	106	29%	617	35%	302	23,6%	284	33,3%	130	28,3%	1.439	30,5%
30 - 50 yaş arası	192	53%	995	56,4%	868	67,9%	384	45,0%	260	56,5%	2.699	57,3%
50 yaş üstü	62	17%	151	8,6%	108	8,5%	185	21,7%	70	15,2%	576	12,2%
Üst Düzey Yöneticiler (sayı-%)	21		4		4		3		1		33	
Cinsiyete Göre												
Kadın	1	4,8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3%

Erkek	20	95,2%	4	100%	4	100%	3	100%	1	100,0%	32	97%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0
30 - 50 yaş arası	9	42,8%	1	25%	2	50%	0	0%	1	100%	13	39,4%
50 yaş üstü	12	57,1%	3	75%	2	50%	3	100%	0	0%	20	60,6%
Uyuğa Göre												
Yerel	21	100%	4	100%	4	100%	3	100%	1	100%	33	100%
Yabancı	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Orta Düzey Yöneticiler (sayı-%)	39		42		23		14		11		129	
Cinsiyete Göre												
Kadın	12	30,8%	3	7,1%	2	8,7%	1	7,1%	0	0%	18	14%
Erkek	27	69,2%	39	92,8%	21	91,3%	13	92,8%	11	100%	111	86%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	0	0%	0	0,0%	0	0%	0	0%	0	0,0%	0	0
30 - 50 yaş arası	23	59%	30	71,4%	16	69,6%	5	35,7%	7	63,6%	81	62,8%
50 yaş üstü	16	41%	12	28,6%	7	30,4%	9	64,9%	4	36,4%	48	37,2%
İşe Alınan Çalışanlar (sayı-%)	13		77		70		8		4		172	
Cinsiyete Göre												
Kadın	3	23,1%	5	6,5%	4	5,7%	0	0,0%	0	0%	12	7%
Erkek	10	76,9%	72	93,5%	66	94,3%	8	100%	4	100%	160	93%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	11	84,6%	74	96,1%	67	95,7%	7	88%	4	100%	163	94,8%
30 - 50 yaş arası	2	15,4%	2	2,6%	3	4%	1	13%	0	0%	8	4,7%
50 yaş üstü	0	0%	1	1,3%	0	0,0%	0	0%	0	0%	1	0,6%
İşten Ayrılan Çalışanlar (sayı-%)	21		61		52		30		8		172	
Cinsiyete Göre												
Kadın	5	23,8%	5	8,2%	5	9,6%	3	10,0%	1	12,5%	19	11%
Erkek	16	76,2%	56	91,8%	47	90,4%	27	90,0%	7	87,5%	153	89%
Yaş Grubuna Göre												
30 yaş altı	8	38,1%	14	23%	4	7,7%	5	16,7%	1	12,5%	32	18,6%
30 - 50 yaş arası	10	47,6%	26	43%	31	59,6%	12	40%	3	37,5%	82	47,7%
50 yaş üstü	3	14,3%	21	34,4%	17	32,7%	13	43,3%	4	50,0%	58	33,7%
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışanlar (sayı-%)	60	16,7%	1.465	83%	1.063	83,2%	712	83,5%	372	80,9%	3.672	77,9%
Çocuk İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	0		0		0		0		0		0	

Gösterge Adı	Açıklama	Hariç Tutulanlar	Dış Denetim
Profil Göstergeleri			
G4-1	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.2); Genel Müdür'ün Mesajı (s.4-5)	-	-
G4-2	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı (s.2); Genel Müdür'ün Mesajı (s.4-5); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.56-58)	-	-
G4-3	Künye (s.68)	-	-
G4-4	Kurumsal İnternet Sitesi: http://www.tupras.com.tr/detailpage.tr.php?redirect=products.tr.php&lRedirectPageID=145	-	-
G4-5	Künye (s.68)	-	-
G4-6	"Tüpraş tedarik ve ihracat operasyonları dışında tüm operasyonlarını Türkiye'de gerçekleştirmektedir (s.6)"	-	-
G4-7	Rakamlarla Tüpraş (s.6)	-	-
G4-8	Rakamlarla Tüpraş (s.6)	-	-
G4-9	Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.80); Performans Verileri (s.60-61)	-	-
G4-10	Performans Verileri (s.61)	-	-
G4-11	İnsan Hakları (s.28); Performans Verileri (s.63)	-	-
G4-12	Ekonomik Etki Alanı (s.44-45)	-	-
G4-13	"Kurumsal İnternet Sitesi:	-	-
G4-14	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.56-57); İş Devamlılığı (s.24-25), İnsan Hakları (s.28); Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.107)	-	-
G4-15	İş Devamlılığı (s.24-25), İnsan Hakları (s.26)	-	-
G4-16	Kurumsal Sorumluluk Yönetimi (s.59)	-	-
G4-17	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-18	Rapor Hakkında (s.1); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.56)	-	-
G4-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.57)	-	-
G4-20	Rapor Hakkında (s.1); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.57)	-	-
G4-21	Rapor Hakkında (s.1); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.57)	-	-
G4-22	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-23	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-24	Paydaş Katılımı (s.58)	-	-
G4-25	Paydaş Katılımı (s.58)	-	-
G4-26	Paydaş Katılımı (s.58)	-	-
G4-27	Müşteri Memnuniyeti (s.17)	-	-
G4-28	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-29	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-30	Rapor Hakkında (s.1)	-	-
G4-31	Künye (s.68)	-	-
G4-32	Rapor Hakkında (s.1); GRI İndeksi (s.64); Yasal Uyarı (s.68)	-	-
G4-33	Yasal Uyarı (s.68)	-	-
G4-34	Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.77, 104-105)	-	-
G4-56	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.56-57); Kurumsal İnternet Sitesi: http://www.tupras.com.tr/file.debug.php?lFileID=2971	-	-
Standart Göstergeleri			
Öncelikli Unsur: Ekonomik Performans			
G4-DMA	Çalışanlara Sunulan Olanaklar (s.30); Toplumsal Gelişim (p.46) Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.154-155, 177)	-	-
G4-EC1	Toplumsal Gelişim (s.46); Performans Verileri (s.60)	-	-
G4-EC3	Çalışanlara Sunulan Olanaklar (s.30); Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.154)	-	-
G4-EC4	Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.153, 177)	-	-

Gösterge Adı	Açıklama	Hariç Tutulanlar	Dış Denetim
Öncelikli Unsur: Pazar Görünümü			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EC5	Tüpraş eşit işe eşit ücret ödeme ilkesini benimsediğinden cinsiyet bazında ücret farklılığı ölçümlenmemektedir. Bu nedenle, giriş düzeyi ücretlerin asgari ücrete oranı çalışan kategorisi bazında hesaplanmıştır.	-	-
G4-EC6	Performans Verileri (s.63)	-	-
G4-DMA	Akaryakıt Piyasası (s.15-17); ArGe ve Yatırımlar (s.17-23); Mesleki ve Kişisel Gelişim (s.31-32); Toplumsal Gelişim (s.46)	-	-
G4-EC7	ArGe ve Yatırımlar (s.17-23); Toplumsal Gelişim (s.46)	-	-
G4-EC8	Akaryakıt Piyasası (s.15-17); ArGe ve Yatırımlar (s.17-23); Mesleki ve Kişisel Gelişim (s.31-32); Toplumsal Gelişim (s.46)	-	-
Öncelikli Unsur: Satın Alma Uygulamaları			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EC9	Tedarik Zinciri Uygulamaları (s.44); Performans Verileri (s.60)	-	-
Öncelikli Unsur: Enerji			
G4-DMA	Enerji ve İklim (s.36-39); Enerji Yönetimi (s.36); Enerji Verimliliği Projeleri (s.38); İklim Değişikliği (s.38-39); Tüpraş 2014 Faaliyet Raporu (s.72)	-	-
G4-EN3	Enerji Yönetimi (s.36); Performans Verileri (s.60)	-	-
G4-EN5	Enerji Yönetimi (s.36); Performans Verileri (s.60)	-	-
G4-EN6	Enerji Verimliliği Projeleri (s.38); Performans Verileri (s.60)	-	-
Öncelikli Unsur: Su			
G4-DMA	Çevre Yönetimi (s.40-43); Su Yönetimi (s.40-41)	-	-
G4-EN8	Su Yönetimi (s.40-41); Performans Verileri (s.60)	-	-
G4-EN9	Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (s.42-43)	-	-
G4-EN10	Su Yönetimi (s.41); Performans Verileri (s.61)	-	-
Öncelikli Unsur: Biyoçeşitlilik			
G4-DMA	Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (s.42-43)	-	-
G4-EN11	Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (s.42-43)	-	-
G4-EN12	Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (s.42-43)	-	-
Öncelikli Unsur: Emisyonlar			
G4-DMA	Enerji ve İklim (s.36-39); Enerji Verimliliği Projeleri (s.38); İklim Değişikliği (s.38-39)	-	-
G4-EN19	Enerji Verimliliği Projeleri (s.38)	-	-
Öncelikli Unsur: Atıklar			
G4-DMA	Çevre Yönetimi (s.36-37); Su Yönetimi (s.38); Atık Yönetimi (s.41-42)	-	-
G4-EN22	Su Yönetimi (s.41); Performans Verileri (s.61)	-	-
G4-EN23	Atık Yönetimi (s.41); Performans Verileri (s.42-43)	-	-
G4-EN26	Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (s.42-43)	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmetler			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN27	ArGe Çalışmaları (s.18-20)	-	-
Öncelikli Unsur: Taşımacılık			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN30	Enerji Yönetimi (s.36-37)	-	-
Öncelikli Unsur: Genel			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-EN31	Performans Verileri (s.61)	-	-
Öncelikli Unsur: İstihdam			
G4-DMA	Mesleki Eğitim (s.44-45); İşyeri Kültürü (s.26-33)	-	-
G4-LA1	Performans Verileri (s.63)	-	-
G4-LA2	Tüm Tüpraş çalışanlarına özdeş haklar sunulmaktadır. Çalışanlarımız, bu haklardan sözleşme türüne uygun olarak faydalanırlar. Tüpraş, yarı zamanlı çalışan istihdam etmemektedir.	-	-
G4-LA3	Performans Verileri (s.63)	-	-

Gösterge Adı	Açıklama	Hariç Tutulanlar	Dış Denetim
Öncelikli Unsur: İşgücü-Yönetim İlişkileri			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-LA4	Şirket operasyonları, çalışma koşulları ve çalışma yerleri hakkında muhtemel değişiklikler, yasalarda belirtilen minimum ihbar sürelerine uygun olarak uygulama öncesinde çalışanlara bildirilmektedir. Bu süreler çalışan kıdemine göre değişiklik gösterebilmektedir. Toplu sözleşmeler, kapsam dahilinde bulunan çalışanlar için minimum ihbar sürelerini düzenlemektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: İş Sağlığı ve Güvenliği			
G4-DMA	İş Sağlığı ve Güvenliği (s.34-35); İş Güvenliği (s.34)	-	-
G4-LA5	Tüm rafinerilerde kurulmuş olan İş Sağlığı ve Güvenliği Komiteleri, iş sağlığı ve emniyeti uzmanları, yönetim ve çalışan temsilcilerinden oluşmaktadır. Seçimle belirlenen sendika ve çalışan temsilcileri aracılığıyla, iş sağlığı ve emniyeti tedbirlerinin ve elde edilen performansın takibinin yanında çalışan öneri ve beklentilerinin Komite tarafından ele alınması sağlanmaktadır.	-	-
G4-LA6	İş Güvenliği (s.35)	-	-
Öncelikli Unsur: Eğitim			
G4-DMA	Çalışan Gelişimi (s.31-32)	-	-
G4-LA9	Çalışan Gelişimi (s.31-32); Performans Verileri (s.61)	-	-
G4-LA10	Çalışan Gelişimi (s.31-32)	-	-
G4-LA11	Çalışan Gelişimi (s.31-32)	-	-
Öncelikli Unsur: Çeşitlilik ve Eşit Olanaklar			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.26-29)	-	-
G4-LA12	Performans Verileri (s.62)	-	-
Öncelikli Unsur: Kadın ve Erkekler için Eşit Ücretlendirme			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.29)	-	-
G4-LA13	Tüpraş'ın eşit işe eşit ücret ilkesini benimseyen olması cinsiyet temelli ücretlendirme uygulamalarının önüne geçmektedir. Aynı görevi gerçekleştirdikleri sürece tüm erkek ve kadın çalışanlar aynı baz maaşla ücretlendirilmektedir. Çalışan maaşları; performans primleri, mesai ücretleri ve benzer yan ödemeleri çerçevesinde değişiklik gösterebilmektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ayrımcılığın Önlenmesi			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.29)	-	-
G4-HR3	Raporlama döneminde herhangi bir ayrımcılık vakası gerçekleşmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.28)	-	-
G4-HR4	Tüm Tüpraş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkı güvence altında bulunmaktadır. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Çocuk İstihdamı			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.29)	-	-
G4-HR5	Tüpraş, çocuk işçi istihdam etmemektedir. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Zorla ve Zorunlu Çalıştırma			
G4-DMA	İnsan Hakları (s.29)	-	-
G4-HR6	Tüpraş, zorla ya da zorunlu çalışma uygulamaları gerçekleştirmemektedir. İş ortaklarından da aynı ilkeyi benimsemeleri beklenmektedir. Raporlama döneminde bu ilkeye yönelik belirgin bir risk ya da ihlal durumu gözlenmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Güvenlik Uygulamaları			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-HR7	Güvenlik ve İnsan Hakları (s.29)	-	-
Öncelikli Unsur: Yolsuzlukla Mücadele			
G4-DMA	Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.56-57)	-	-
G4-SO5	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-

Gösterge Adı	Açıklama	Hariç Tutulanlar	Dış Denetim
Öncelikli Unsur: Kamu Politikaları			
G4-DMA	Paydaş Katılımı (s.58)	-	-
G4-SO6	"Tüpraş, faaliyet konusuyla ilgili alanlarda bilgi alışverişi çerçevesinde resmi kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmakta; kurumsal ya da sektörel organizasyonların üyesi olarak işbirliği faaliyetlerine davet üzerine katılmaktadır. Ancak Tüpraş şirket çıkarlarına yönelik olarak lobicilik faaliyetleri yürütmemekte; bu faaliyetleri yürüten kişi ya da gruplara destek vermemektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: Tüketici Sağlık ve Emniyeti			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-PR1	REACH ve yerel düzenlemeler uyarınca tüm ürünler ve hammadde olarak kullanılan kimyasal maddeler sağlık ve güvenlik etkilerinin de dahil olduğu analiz çalışmalarına tabi tutularak, gerekli koşullara uygun olarak etiketlenilmektedir. Güvenlik Bilgi Formu olarak adlandırılan ürün etiketleri, ürünlerin sağlık ve emniyet üzerine muhtemel etkilerini ve bu etkilere yönelik alması gereken tedbirleri içermektedir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmet Etiketleme			
G4-DMA	Müşteri Memnuniyeti (s.17)	-	-
G4-PR3	Tüm Tüpraş ürünleri yasal düzenlemelere uygun olarak etiketlenilmektedir.	-	-
G4-PR4	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-
G4-PR5	Müşteri Memnuniyeti (s.17); Performans Verileri (s.61)	-	-
Öncelikli Unsur: Pazarlama İletişimi			
G4-DMA	Önceliklendirilmemiştir.	-	-
G4-PR7	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	-	-
Öncelikli Unsur: Ürün ve Hizmet Kalitesi			
DMA	Sistem ve Standartlar (s.23-24)	-	-
Öncelikli Unsur: ArGe Çalışmaları			
DMA	ArGe Çalışmaları (s.18-20)	-	-
Öncelikli Unsur: Varlık Bütünlüğü			
DMA	Varlık Bütünlüğü (s.25)	-	-
Öncelikli Unsur: Afet ve Acil Durum Hazırlığı			
DMA	Afet ve Acil Durum Hazırlığı (s.25); İş Sağlığı ve Güvenliği (p.34-35); Biyoçeşitlilik ve Çevre Koruma (p.42-43); Risk Yönetimi ve İç Denetim (p.56-57)	-	-

İLETİŞİM

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kurumsal Sorumluluk Raporu hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi iletmek için:

Seval KIZILCAN

Kurumsal İletişim Müdürü

Kurumsal.iletisim@tupras.com.tr

İletişim:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

Genel Müdürlüğü

41790 Körfez Kocaeli

T: 0262 316 30 00

F: 0262 316 30 10-11

www.tupras.com.tr

Raporlama Danışmanı:

www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

Kutay Güven

www.kutayguven.com

Yasal Uyarı:

Kurumsal Sorumluluk Raporu (Rapor), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler Tüpraş tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler Tüpraş hisselerinin satımına ait herhangi bir teklif ya da teklifi bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili

belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak Tüpraş bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, Tüpraş veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

